

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1-ej w południe.

Cena 25 gr.
egz.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Do naszych P. T. Czytelników

Towarzystwo Księgarń Kolej. „Ruch“ zażądało nagle i bez żadnego uzasadnienia od naszego Wydawnictwa niestosunkowo wysokiego rabatu za sprzedaż naszej gazety, a PRZYCHYLENIE SIĘ DO TEGO ŻĄDANIA MOGŁO NARAZIĆ NASZE PRZEDSIĘBIORSTWO NA SZWANK. ZMUSZENI BYLIŚMY TEMU ŻĄDANIU ODMÓWIĆ, wobec czego Towarzystwo „Ruch“ doniosło nam że z dniem 1 lutego br nie będzie więcej sprzedawać „Nowego Dziennika“ i że decyzja ta dotyczy tak oddziału w Krakowie jak i we Lwowie, oraz Centrali w Warszawie.

WOBEC TEGO UPRASZAMY NASZYCH P. T. CZYTELNIKÓW, KTÓRZY DOTYCHCZAS ZAKUPYWALI „NOWY DZIENNIK“ NA DWORCACH, BY ŁASKAWIE ZAOPTRYWALI SIĘ U NASZYCH ODBIORCÓW, POSIADAJĄCYCH SWE BIURA DZIENNIKÓW W POBLIŻU DWORCÓW.

Skutki obniżenia wartości dolara

Londyn, 1. 2. (PAT). Zgodnie z zapowiedzią wchodzi w życie jednocześnie z obniżeniem wartości dolara do 59.06 centów dawnej wartości przepisy o funduszu interwencyjnym w wysokości 2.000.000.000 dolarów.

W związku z ustaleniem wyższej ceny złota, a więc urzędowo niższego kursu dolara, po zamknięciu giełdy nowojorskiej nastąpił faktyczny spadek kursu dolara. Wczorajsze notowania na giełdzie nowojorskiej były następujące: Londyn-kabel przy zamknięciu 4.97 7/8, na pogiełdziu 5.03 —03 i pół. Paryż przy zamknięciu 6.27, na pogiełdziu 6.36. Szwajcaria przy zamknięciu 90.98, na pogiełdziu 31.15.

Dolar w Warszawie

Warszawa, 1. 2. PAT. W związku z wczorajszym podwyższeniem ceny złota decydującym o

niższym, niż dotychczas urzędowym kursie dolara, wystąpiła wczoraj po zamknięciu urzędowych posiedzeń giełdowych oraz w dniu dzisiejszym po ważna niżka dolara. Brak wiadomości o rozpoczęciu przez amerykański fundusz interwencyjny zakupów złota zagranicą skłania do twierdzenia, że narazie niżka dolara ma raczej podkład psychiczny.

W parze ze spadkiem dolara idzie spadek funta szterlinga, który naogół tłumaczy się usiłowaniem Anglii utrzymania dotychczasowego stosunku między dolarem a funtem.

Zaznaczyć należy, że faktyczny kurs dolara, notowany na giełdach, jest wciąż poważnie wyższy od kursu wynikającego z urzędowej ceny złota. Na giełdzie warszawskiej notowano dzisiaj ukończono czek na Nowy Jork 5.44.

Demonstracje hitlerowców przeciwko biskupowi katolickiemu w Moguncji

Berlin, 1. 2. (PAT). W Moguncji doszło wczoraj do demonstracji przeciwko tamtejszemu biskupowi katolickiemu dr. Hugo. Manifestanci zebraли się przed pałacem biskupim i wznosząc okrzyki przeciwko biskupowi domagali się jego odwołania jako rzekomego zwolennika separatystów nadreńskich. Kilku młodych awanturników

na drzwiach przed pałacem biskupim wywiesiło flagi o barwach dawnej republiki nadreńskiej i pomalowało ściany temi samymi barwami

Według doniesień prasy powodem demonstracji było zarządzenie biskupa, aby na kościołach katolickich w jego diecezji wywieszano wyłącznie flagi o barwach papieskich.

Co było przyczyną katastrofy balonu sowickiego

Moskwa, 1. 2. PAT. Na miejsce katastrofy balonu stratosferycznego „Ossoawiochim“ wyjechała komisja z prof. Mołczanowem, przewodniczącym komisji naukowej, która skontrolowała i opieczowała aparaty balonu przed jego startem na czele. Wyniki badania tej komisji spodziewane są w ciągu najbliższych godzin. Dziś już można wyrazić przypuszczenie, że katastrofa balonu nastąpiła z tego powodu, że stratosztat porwany sil-

nym prądem powietrza znalazł się na znacznej wysokości w niezwykle trudnych warunkach atmosferycznych.

Jeden z radioamatorów, zamieszkały w pobliżu Homla, odebrał o godz. 13, dnia 30 stycznia następujący komunikat: „Tu balon stratosferyczny. Załoga znajduje się w strefie zmiennych prądów. Balon pokryty jest lodem. Znajdujemy się w sytuacji bez wyjścia. Jesteśmy pokryci lodem. Spada

Dziś w numerze:

TEKST NOWEJ KONSTYTUCJI (IV).

Prof. S. Brodetzki: Żydzi polscy a odbudowa Palestyny.

Na froncie Keren Hajesodu.

Bar. Henryk Rothschild opowiada o sobie (List z Paryża).

Żydzi niemieccy w walce o byt.

J. Himmelblau: Jak się sporządza zeznanie o podatku przemysłowym?

Krakowska YMCA reaguje.

Imieniny p. Prezydenta

Warszawa, 1. 2. PAT. W dniu dzisiejszym z okazji imienin P. Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego w godzinach rannych odprawione zostały w świątyniach stolicy nabożeństwa dla młodzieży szkół średnich i powszechnych. Po nabożeństwie młodzież powróciła do szkół, gdzie odbyły się okolicznościowe pogadanki.

Warszawa, 1. 2. (PAT). Marszałek Sejmu dr. Kazimierz Świątalski udał się dziś do Spały gdzie złożył życzenia imieninowe Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej.

„Słowo Polskie“ przestało wychodzić

Lwów, 1. 2. PAT. Dzisiejsze „Słowo Polskie“ zamieszcza następujący komunikat: Od wydawnictwa! Jesteśmy zmuszeni zawiadomić naszych czytelników, że z dniem dzisiejszym zawieszamy wydawnictwo dziennika „Słowo Polskie“. Abonenci pisma tego otrzymywać będą wzamian „Gazetę Lwowską“, sfuzjonowaną ze „Słowem Polskim“.

Dollfuss jedzie do Budapesztu

Wiedeń, 1. 2. (PAT). Kanclerz Dollfuss zawiadomił rząd węgierski, że w przyszłym tygodniu uda się do Budapesztu, by rewizytować premiera Gömbösa. Kanclerz Austrii zamierza spędzić w Budapeszcie 2 dni.

Szef sztabu estońskiego zawieszony w urzędowaniu

Berlin, 1. 2. PAT. Szef sztabu estońskiego gen. Torvand zawieszony został w czynnościach do czasu rozstrzygnięcia przez sąd sprawy sprzedaży okrętów wojennych republice Peru. Pod sąd oddany został również gen. Lebediew.

my. Dwaj moi towarzysze są chorzy.“

Komunikat ten wymaga jeszcze dokładnego sprawdzenia.

Moskwa, 1. 2. PAT. Organizacją pogrzebu lotników stratosferycznych którzy zginęli w onegdajszej katastrofie, zajmuje się komisja, na czele której stoi sekretarz centralnego komitetu wykonawczego ZSRR Kisielow. Urny z prochami lotników będą wystawione w siedzibie centralnego komitetu wykonawczego. Pogrzeb odbędzie się na Placu Czerwonym dnia 2 lutego.

Trzymać walutę — ale jak!

Przemówienie generalnego referenta budżetowego, pos. Miedzińskiego na śródowym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej stanowiło pewnego rodzaju „resume“ dotychczasowych obrad sejmowych nad budżetem Państwa na rok 1934/35. Jak zwykle, przemówienie to stanowiło zarys linii polityki gospodarczo-finansowej rządu na przyszłość.

W przemówieniu p. Miedzińskiego dominowała właściwie jedna nuta: konieczność utrzymania stabilizacji waluty za wszelką cenę. Jako jedyny środek utrzymania stabilizacji waluty uważa p. Miedziński istnienie zrównoważonego budżetu. Słusznie bowiem podkreślił p. Miedziński, że waluta polska jest pozatem ze wszystkich stron zabezpieczona. Nie grozi jej nie od strony zewnętrznych ruchów złota, a więc od sytuacji w naszej wymianie międzynarodowej. Jedyne niebezpieczeństwo mogłoby zaistnieć w niezrównoważonym budżecie i dlatego wysiłki rządu koncentrują się głównie w kierunku osiągnięcia tej równowagi. P. Miedziński, jako przedstawiciel obozu rządowego, uważał przy tej sposobności za wskazane podkreślić, że wolą rządu jest unikanie wszelkich eksperymentów walutowych i stosowanie dotychczasowej polityki stabilizacji złotego.

Mimo, że zapewnień takich słyszeliśmy już dość dużo w ostatnim okresie światowych wstrząsów walutowych, to jednak nie uważamy, aby najnowsza enuncjacja generalnego referenta budżetowego była zbędna. Posunięciem się nawet do twierdzenia, że enuncjacja taka była bardzo potrzebna. Rząd musi się bowiem zdecydować na obranie takiej polityki gospodarczej, która umożliwiłaby dotrzymanie hasła stabilizacji waluty. Zgadza się najzupełniej z p. Miedzińskim w tem, że jedynym niebezpieczeństwem dla naszej waluty byłby niezrównoważony budżet. Nie możemy się jednak zgodzić z dalszym twierdzeniem p. Miedzińskiego, jakoby groźba deficytu budżetowego była już poza nami i jakoby deficyt budżetowy Polski posiadał mniej więcej taki charakter, jaki ma w innych państwach. P. Miedziński pochlebia nas, że u nas w Polsce deficyt zeszłoroczny wynosił 12 proc. wpływów, gdy deficyt w Stanach Zjednoczonych wynosił 112 proc., a we Włoszech 23 proc. W roku bieżącym deficyt Polski wyniesie 14 proc. wpływów, a deficyt w Stanach Zjednoczonych wyniesie w tym roku co najmniej 192 proc. wpływów całorocznych. Przypuszczamy, że nikt nie będzie nas posądzał o zbyt wielki deficyt, jeżeli wyrazimy życzenie, aby rozmiary kryzysu w Polsce przybrały bodaj taką formę, jak w Stanach Zjednoczonych. Zamienilibyśmy chętnie naszą „pomyślną“ sytuację budżetową z „bardzo wielkim“ deficytem Stanów Zjednoczonych. Deficyt budżetowy Stanów Zjednoczonych, w przeważającej mierze z olbrzymich robót inwestycyjnych i z gigantycznej akcji walki z kryzysem, przeprowadzanej przez Roosevelta, a potem nikt nie zwraca poważniejszej uwagi na zjawisko deficytu budżetowego w tym kraju ze względu na olbrzymie możliwości pokrycia tego deficytu operacjami finansowymi. W Polsce możliwości tych niema, zarówno z uwagi na zetatyzowany aparat kredytowy, nie rozporządzający większymi zasobami gotówkowymi, jak i na skończoną nędzę społeczeństwa, niezdołnego do sfinansowania dalszej operacji kredytowej państwa. Byłby wreszcie czas, aby skończono u nas z systemem symplicystycznego porównywania sytuacji budżetowej Polski, pozbawionej kapitału, z sytuacją budżetową potężnych i bogatych w kapitały innych krajów.

Taki sam błąd popełnia p. Miedziński, gdy utrzymuje, jakoby w Stanach Zjednoczonych istniał ostrzejszy etatyzm, aniżeli w Polsce. P. Miedziński twierdzi, że Stany Zjednoczone przeszły z okresu liberalizmu gospodarczego

do okresu ostrego etatyizmu, podczas gdy polska polityka gospodarcza toczy się po linii „umiarkowanego etatyizmu i umiarkowanego liberalizmu gospodarczego“. Przedewszystkiem jedno sprostowanie. Nieprawdą jest, jakoby Stany Zjednoczone były do czasu objęcia rządów przez Roosevelta klasycznym krajem liberalizmu gospodarczego. Prawdą jest, że w wewnętrznym życiu gospodarczym Stanów istniała najdalej posunięta wolność jednostki. — Nie należy jednak zapominać o tem, że w dziedzinie handlu zagranicznego państwo wytyczało drogi i kierunki. Wszak Stany Zjednoczone pierwsze rozpoczęły wyścig zbrojeń celnych a nie brak obecnie głosów, które utrzymują, że amerykańska taryfa celna z roku 1930 walnie przyczyniła się do zaostrzenia rozwijającego się już wówczas światowego kryzysu gospodarczego. Stany Zjednoczone prowadziły liberalną politykę gospodarczą tylko wewnątrz swego państwa, nie stosowały zaś liberalizmu gospodarczego w handlu zagranicznym, który skrepowany był wysokimi cłami. Klasycznym krajem liberalizmu gospodarczego była Anglja, która pozostawiła jednostce najdalej posuniętą wolność gospodarowania, nie krepując przytem handlu zagranicznego. Dopiero w 1931 roku Anglja zerwała z polityką wolnego handlu i w tym czasie doszła do tego stopnia „liberalizmu gospodarczego“, w którym znajdowały się Stany Zjednoczone do końca 1932 roku. Teraz Stany Zjednoczone i Anglja przeszły do okresu polityki ingerencji państwowej w życie gospodarcze, przekreślając zasadę liberalizmu także w wewnętrznej polityce gospodarczej. Zarówno jednak w Stanach Zjednoczonych i w Anglii nie słycać nic o etatyzmie. P. Miedziński pomieszał poprostu pojęcie ingerencji państwowej z pojęciem etatyizmu. Roosevelt reguluje aktami ustawodawczymi niemal całe życie gospodarcze, wkracza w sferę prywatnych zobowiązań itp., jednak nie stosuje polityki etatystycznej w rozumieniu zastępowania przez państwo czynnika prywatnego w procesie kapitalizacji, czyli nie tworzy monopolu państwowych, nie tworzy przedsiębiorstw własnych, finansowanych podatkami obywateli i nie upaństwowia prywatnego aparatu bankowego.

W Anglii stosuje się proces reagraryzacji, rząd ingeruje tu i ówdzie w sferę gospodarstwa prywatnego, jednak, jak dotąd, nie słycać o tem, jakoby Anglja, podobnie, jak i Stany Zjednoczone, tworzyła własne przedsiębiorstwa państwowe, konkurujące z przedsiębiorstwami prywatnymi. A

przecież tylko tego rodzaju działalność państwową zwykliśmy nazywać etatyzmem, a nietylko samą ingerencją państwa w życie gospodarcze. Polska prowadzi zarówno szeroko rozbudowaną politykę ingerencji państwowej w prywatne życie gospodarcze, jak i politykę etatyizmu w rozumieniu tworzenia przedsiębiorstw państwowych, wypierających przedsiębiorstwa prywatne z procesu kapitalizacyjnego. Szkoda, że p. Miedziński nie wskazał, czy poza Rosją sowiecką i Włochami istnieje w świecie kraj, który posiadałby tyle przedsiębiorstw i monopolu państwowych, ile posiada Polska. To jest właśnie etatyzm, którego nie widzimy prawie zupełnie w Stanach Zjednoczonych i w Anglii.

Ingerencja państwowa w życie gospodarcze Stanów Zjednoczonych i karkołomne eksperymenty walutowe Roosevelta niszczą wprawdzie życie gospodarcze Stanów, ale polityka etatystyczna w Polsce i niemniejsza od Stanów Zjednoczonych ingerencja państwowa w życie gospodarcze, w rządzie może więcej szkodzić krajowi, aniżeli polityka Roosevelta. Polityka etatystyczna uniemożliwia nam osiągnięcie równowagi budżetowej drogą zmniejszenia wydatków, bo akcji takiej przeciwstawia się biurokracja etatystyczna. Podobnie uniemożliwia nam etatyzm zwiększenie wpływów budżetowych i tą drogą osiągnięcie równowagi skarbowej, albowiem wzrost wpływów budżetowych uwarunkowany jest wzrostem dochodów obywateli, a te zmniejszają się z wzrostem czynnika etatystycznego. Dlatego słusznie zwrócił uwagę prof. Krzyżanowski, że Polska musi w końcu wybrać drogę między redeflacją, tj. dewaluacją złotego, a stabilizacją waluty przez daleko idące oszczędności budżetowe, które możliwe są tylko w drodze zmniejszenia do niezbędnego minimum polityki etatystycznej. Niebezpieczeństwo dla waluty polskiej istnieje naprawdę tylko od strony budżetu, a niebezpieczeństwa tego nie można zlikwidować przez tysiącokrotne emuncjacje o bezwzględnej woli utrzymania stabilizacji złotego, albowiem woli tej trzeba wreszcie dać konkretny wyraz w postaci zmniejszenia ciężarów podatkowych, któreby umożliwiły społeczeństwu swobodniejszy oddech.

Jeżeli państwo chce mieć zrównoważony budżet — to musi dążyć przedewszystkiem do zrównoważenia budżetów obywateli. Rentowność gospodarki prywatnej jest podwaliną pomyślanej gospodarki skarbowej, podobnie, jak deficytowość gospodarki prywatnej musi doprowadzić do deficytów skarbowych, choćby państwo niewiedzieć ile nowych podatków nakładało na społeczeństwo.

J. DIAMENT

Dyktatura we Francji? Sensacyjne pogłoski „New York Herald“

Paryż. 1. 2. PAT. Duże wrażenie w kołach politycznych i parlamentarnych wywołała wiadomość, zamieszczona w kontynentalnym wydaniu „N. York Herald“, w myśl której premier Daladier zamierza w sobotniej mowie przez radio odwołać się do opinii publicznej państwa i w razie przychylnego przyjęcia jego zapewnień przez republikańską większość opinii publicznej, zatrzymać w ręce władzę, nawet w razie przewidywanego upadku w parlamencie. W tym razie rząd w kraju przeszedłby w ręce 5—10 ministrów, którzy posiadają w nowym gabinecie najważniejsze portfele.

Socjalistyczny „Populaire“ zwraca uwagę, że wiadomości tej nie zaprzeczył podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów de Plat, który w odpowiedzi na to ograniczył się do powiedzenia, że rząd nie ma czasu tracić na dementowanie wszelkich pogłosek. Dziennik zaznacza jednak, że do wiadomości amerykańskiego dziennika nie należy przywiązywać zbyt wielkiej wagi, gdyż pre-

mjer Daladier w sobotę będzie mógł powiedzieć tylko bardzo mgliste przemówienie ze względu na to, że zasadnicze linje deklaracji ministerjalnej zostaną ustalone dopiero w poniedziałek na posiedzeniu rady ministrów.

Dziennik przytacza ponadto powiedzenie jedno z prawicowych deputowanych, który miał się wyrazić, że jeśli już jakikolwiek rząd byłby zdolny do tego rodzaju próby, to w każdym razie nie rząd obecny.

„Figaro“ zwraca uwagę, że wiadomość o zamiarze premiera Daladier wywołowała zdumienie w kołach parlamentarnych, w których sądzą, że Daladier winien był pierwsze swe wyjaśnienie zarezerwować dla Izby Deputowanych.

Paryż. 1. 2. PAT. Władze sądowe odmówiły pos. Dubarry wypuszczenia go prowizorycznie na wolność. Zgłosił on zażalenie do wyższej instancji.

Echa zajęć antyżydowskich w Żywieckiem

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 1. 2. Sin. W drugiej połowie lutego odbędzie się posiedzenie wzmocnionego kompletu sędziowskiego w liczbie 7, dla rozstrzygnięcia pytania, które powstało w związku z wniesieniem skargi kasacyjnej w procesie o zajęcia antyżydowskie w Żywieckiem.

Ulgi przy spłacie podatku drogowego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 1. 2. Sin. Ministerstwo Komunikacji wydało zlecenie do urzędów wojewódzkich w sprawie ulg przy spłacie zaległości podatku drogowego. Kary za zwłokę z powodu nieuiszczenia podatków za rok 1931/32 i 1932/33 mają być całkowicie umorzone.

Ciągnięcie pożyczki budowlanej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 1. 2. (Sin) Dziś odbyło się losowanie premij 3 proc. pożyczki budowlanej, pierwsza seria. 250.000 zł. wylosował nr. 710.317. — 50.000 zł nr. 671.649. — 10.000 zł. wylosowały nry: 544.872, 784.464, 740.857, 914.291, 701.053, 011.462, 680.003, 584.070, 545.880, 176.445.

Opozycja ostro atakuje nową Konstytucję

Burzliwe starcia na komisji konstytucyjnej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 2. (Sin). Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji konstytucyjnej obradowano formalnie nad wnioskiem Klubu Narodowego zgłoszonym w formie projektu ustawy i mającym na celu uniemożliwienie wyzyskania mandatów poselskich i senatorskich dla osobistych korzyści. Takim był formalny punkt porządku dziennego. Faktycznie jednak opozycja przygotowywała się dziś, ażeby dać wyraz swemu niezadowoleniu z powodu sposobu uchwalenia Konstytucji na plenum Sejmu, i to stanowiło właściwie istotny punkt obrad komisji konstytucyjnej

Przed porządkiem dziennym zabrał głos poseł Winiarski (Kl. Nar.), który postawił wniosek, domagający się odroczenia posiedzenia komisji do chwili załatwienia zgłoszonych przez poselskie kluby opozycyjne wniosku o votum nieufności dla marszałka Sejmu.

Przewodniczący pos. Makowski kilkakrotnie przemawiał przeciwko wnioskowi Winiarskiego, oświadczając, że sprawa ta nie jest na porządku dziennym. Poseł Winiarski oświadcza jednak, że ma prawo przemawiać dla uzasadnienia wniosku formalnego. W końcu przewodniczący odbiera mu głos z zapisaniem do protokołu.

Poseł Czapiński (P. P. S.) zapytuje przewodniczącego, czy p. Car jako referent komisji w sprawie konstytucji działał zgodnie z uchwałą tej komisji i z konstytucją i czy...

Tu mowa używa dość drastycznych określeń, wobec czego przew. Makowski odbiera mu głos z zapisaniem do protokołu.

Z kolei zabiera głos poseł Róg (Str. Lud.) któremu jednak przewodniczący nie pozwala skończyć pierwszego zdania, odbierając mu głos. Wobec tego p. Czapiński żąda głosu w sprawie formalnej.

Przew. W sprawie formalnej można stawiać tylko wnioski zgodnie z art. 18 regulaminu.

P. Czapiński: Właśnie chcę postawić wniosek, uzupełniający dzisiejszy porządek dzienny komisji.

Za zgodą przewodniczącego poseł Czapiński proponuje, aby na dzisiejsze posiedzenie jako pierwszy punkt postawić wniosek Klubu Narodowego w sprawie zachowania się referenta komisji p. Ca-

ra na plenum Sejmu. W głosowaniu wniosek ten upadł. Wobec tego przystąpiono do porządku dziennego.

Poseł Jeszke (BB) referuje wniosek w sprawie wykonania artykułu konstytucji, zabraniającego wyzyskiwania mandatów poselskich lub senatorskich dla osobistych korzyści.

Mówca proponuje wybór specjalnej podkomisji, która by uzgodniła projekt ustawy Klubu Narodowego z projektem nowej Konstytucji.

W imieniu Klubu Narodowego zabiera głos poseł Komarnicki wskazując, iż proponowana ustawa jest konieczną ze względu na różne stanowiska, które niektórzy posłowie i senatorowie obo-

Sledztwo w sprawie zabójstwa Arlosorowa — na nowych torach?

Jerozolima. 1. 2. ZAT. W związku z nowymi momentami w dochodzeniu w sprawie zabójstwa Arlosorowa zainteresowanie dla przesłuchania ogromnie wzrosło. Tłumy publiczności zapełniały salę sądową.

Adwokat Samuel po wznowieniu obrad zgłosił wniosek o odroczenie dalszego przesłuchania na dzień 14 bm., aby umożliwić nowe śledztwo w sprawie zeznań Abdul Maida, sędzia jednak wniosku tego nie uwzględnił. Adw. Samuel prosił też o podanie nazwisk funkcjonariuszy policji, którym Abdul Maid złożył swe zeznania.

Zbrodnicze strzały w Złoczowie

Lwów, 1. 2. (O). Ze Złoczowa donoszą o tragicznych wypadkach, jakie miały miejsce w tamtej samej dzielnicy żydowskiej. Oto parę dni temu nieznanymi sprawcy oddali kilka strzałów do mieszkania kupca żydowskiego Fischa, najszybciej zaś strzały z karabinu do mieszkania przemysłowca Schweiga i jego sąsiadów. We wszystkich wypadkach kule na szczęście chybiły i utknęły w ścianach i futrynach okien. Zaalarmowana policja

zu rządzącego zajmują w towarzystwach akcyjnych i innych przedsiębiorstwach, będących w stosunkach z rządem. Wystarczy wymienić notariuszy. W tem miejscu poseł Trampeczyński odzywa się pod adresem referenta Jeszke, który został niedawno mianowany rejentem: Pan wogóle już nie jesteś posem. Komisja uchwaliła propozycję referenta, przyczem na wniosek posła Paschańskiego wybrano następującą komisję: poseł Podoski i Jeszke (BB), Komarnicki (Kl. Nar.).

W ten sposób burza konstytucyjna ucichła. Na razie kosztuje ona opozycję sto kilkanaście złotych — w postaci dwóch przywołań do porządku z zapisaniem do protokołu...

Warszawa. 1. 2. in. Na poniedziałkowym posiedzeniu Sejmu zgłoszony zostanie wniosek o votum nieufności dla marszałka Sejmu. Wniosek ten będzie obszernie uzasadniony na piśmie. Natomiast dyskusji nad wnioskiem zgodnie z regulaminem niema.

Następnie rozpocznie się dyskusja nad budżetem, która prawdopodobnie odbiegać będzie od tematów budżetowych i dotyczyć będzie głównie zagadnienia konstytucyjnego.

Prokurator Shitritt stwierdził, że zeznania odebrał funkcjonariusz policji Rosen i inspektor policji Szauki Saud. Prokurator podał też nazwisko arabskiego więźnia, któremu Maid poraz pierwszy opowiedział o swoim udziale w zabójstwie Arlosorowa.

Następnie sędzia przystąpił do dalszego przesłuchania świadków, zgłoszonych przez obronę. Policjant Friedländer potwierdził, że badacze stóp wykazali dużą niepewność i zamiast badać ślady stóp morderców, śledzili ślady po ich butach, które nosili krytycznej nocy.

wdrożyła natychmiast śledztwo. Żydowska ludność Złoczowa żyje w stałej trwodze. Przed mieszkaniem żydowskimi ustawiono nocne warty.

Warszawa. 1. 2. Sin. Ustawa scaleniowa, która weszła w życie z dniem 1 bm. w rezultacie prowadzi do zwiększenia opłat zarówno pracodawców, jak i ubezpieczonych, tak iż dochód ubezpieczalni w r. 1934 zwiększy się w ten sposób o 100 milionów złotych.

Teatr „BAGATELA“ ul. Harmelicka 4, tel. 162-94. -- Impresarjo E. Friedes.

Tylko krótki czas wystąpi
śpiewający, tańczący i gwizdający
„ZYDOWSKI CHEVALIER“

PAUL BURSTEIN

z udziałem: **Jakóba Fiszera, Anety Rajzer, Róży Fuks oraz pierwszorzędneho zespołu teatru lwowskiego.**

Wtorek Piątek 2 lutego o godz. 8¹⁵ wiecz.
Sobota 3 lutego o godz. 8¹⁵ pop. i 8¹⁵ wiecz.
Niedziela i codziennie o godz. 8¹⁵ wiecz.

Sensacyjna premiera! Repertuaru! Wielka nowość! Najwesełszy przebój komedjo-muz. który pobit rekord powodzenia na całym świecie

A CHASENE IN SZTETŁ

W głównej miazrowskiej kresce występuje mistrz P. Burstein — Bilety już do nabycia przy kasie teatru „Bagatela“

Zydzi niemieccy w walce o byt

Nowy Jork. (ZAT) Po odbyciu dłuższej podróży do Niemiec generalny sekretarz „Jointu“ p. Józef Hyman przedstawił egzekutywie tej organizacji sprawozdanie o sytuacji Żydów w Niemczech.

W sprawozdaniu swem p. Hyman podkreśla, że fala emigracyjna, która od kwietnia r. ub. objęła 65.000 Żydów, w ostatnich miesiącach znacznie spadła. Żydzi niemieccy zdają sobie sprawę, że możliwości urządzenia się w innych krajach są nader ograniczone. Mimo to wciąż jeszcze zaznacza się wśród Żydów niemieckich, zwłaszcza wśród młodzieży, tendencja opuszczenia kraju. Powszechnie jednak podkreśla się konieczność organizacji akcji emigracyjnej. Jednocześnie panuje wśród niemieckich Żydów dążenie do sprawniejszego uzbrojenia się do walki o byt gospodarczy w samych Niemczech. Celem opracowania odpowiednich planów akcji pomocy p. Hyman zwiędził szereg miast niemieckich. Na podstawie zebranych informacji p. Hyman stwierdził, że około 70.000 młodzieży żydowskiej dąży do nauczania się rzemiosła celem zapewnienia sobie możliwości egzystencji bądź w Niemczech bądź zagranicą. Tysiące działy żydowskiej,

dla których uczęszczanie do szkół państwowych jest dosłownie aktem męczeństwa, należy kierować do odrębnych szkół żydowskich. Wielotysięczne rzesze mężczyzn i kobiet wyrugowanych z dawnych swych zawodów, muszą ulec przewarstwowieniu celem dostosowania się do nowych warunków bytu. Szczególnie piekącym jest zagadnienie pomocy gospodarczej dla kupców i rzemieślników, najodpowiedniejszą zaś postacią pomocy mogą być kredyty udzielane za pośrednictwem kas spółdzielczych. W dziedzinie zawodowego przewarstwowienia zarówno młodzieży jak i dorosłych jest szczególnie czynny „Centralny Komitet Żydów niemieckich dla pomocy i odbudowy“. Byli urzędnicy, kupcy i osoby z wolnych zawodów otrzymując wykszolenie jako rolnicy, mechanicy, robotnicy przemysłu metalowego, budowlanego itd. Na pierwsze półrocze 1934 Komitet przeznaczył na ten cel 50 proc. swego budżetu. Pomimo różnych przeszkód, na jakie działalność ta napotyka, jest ona kontynuowana ze zdecydowanym uporem. W dziele niesienia pomocy Żydom niemieckim bierze również udział „Joint“.

Narciarskie sensacje sportowe w okresie „Święta Zimy“

Kraków, 2 lutego.

Święto Zimy urządzają narciarze ku uczczeniu Piętnastolecia swego Związku. Nic też dziwnego, że w dziedzinie narciarskiej najczęściej sensacje sportowych czeka na nas w tym okresie. A więc wielkie międzynarodowe zawody narciarskie o Mistrzostwo Polski w dniach od 8 do 12 lutego. Podnieść u wstępu należy, że karta uczestnictwa „Święta Zimy“ daje nie tylko 70 proc. zniżkę indywidualną na kolejach, we wszystkich rodzajach pociągów do Zakopanego i zpowrotem, ale również prawo bezpłatnego wstępu na wszystkie imprezy sportowe, organizowane przez Polski Związek Narciarski oraz Komisję Sportową Zarządu Uzdrawiska Zakopane, z okazji „Święta Zimy“, a więc przedewszystkiem na zawody o Mistrzostwo Polski. Program ich jest nadzwyczaj obfity — obfity nawet od wielkich zawodów F. I. S. w r. 1929. Dnia 8 lutego mamy więc jako pierwszą część kombinacji alpejskiej o Mistrzostwo Polaku bieg zjazdowy. W drugim dniu kombinacji alpejskiej odbędą się biegi slalomowe, prawdopodobnie w Dolinie Kondratowej, połączone z biegiem pań o Mistrzostwo Polski. Jest nadzieja, że Pan Prezy-

dent Rzeczypospolitej, który okazuje wielkie zainteresowanie dla narciarstwa, zaaszczyci te biegi swoją obecnością, tak, jak swego czasu w czasie zawodów F. I. S. w r. 1929 był w czasie biegów zjazdowych na Hali Gasienicowej. Kombinacja norweska odbędzie się w dniach 10 i 11 lutego. — 10 lutego odbędą się biegi na 18 km. i bieg juniów, 11 lutego skoki na wielkiej skoczni na Krokwi i to dwa konkursy równocześnie jeden po drugim — konkurs skoków do kombinacji norweskiej i konkurs skoków otwarty. Wreszcie poniedziałek 12 lutego przyniesie nam Maraton narciarski. wielki bieg 50 km.

W zawodach wezmą udział najlepsi zawodnicy polscy, którzy ostatnio po przejściu szeregu treningów z doskonałymi trenerami zagranicznymi fińskimi, norweskimi i austriackimi w zjazdach, są w nadzwyczajnej formie. Poza to bierze w zawodach tych udział elita narciarzy zagranicznych, reprezentowane są bowiem państwa: Polska, Czechosłowacja, Norwegia, Finlandja, Węgry, Szwecja, Jugosławia i Bułgaria. Będą to zawody najważniejsze w całej Europie poza Alpami, a w każdym razie największy ewenement narciarski dla południowej i wschodniej Europy.

chwalają jednomyślnie:

Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Morawskiej Ostrawie Pan Dr. Karol Ripa dobrze zasłużył się dla polskiej sprawy.

Odchodząc z terenu Czechosłowacji, pozostawia po sobie trwale pomniki swej ośmiolatej z zaparciem się siebie prowadzonej pracy dla dobra ludności polskiej w Czechosłowacji i na chwałę Rzeczypospolitej Polskiej“.

SIR OSWALD MOSLEY, wódz czarnych koszul w Anglii ogłosił oświadczenie, że jego partja nie ma nic wspólnego z antysemityzmem i s przesładowaniami rasowymi.

WIEŚCI Z PALESTYNY.

Ruch budowlany w Tel Awiwie

Tel Awiw. (ZAT) W okresie 1933 r. wydział budowlany samorządu m. Tel Awiw udzielił 2290 licencji budowlanych na ogólną liczbę 10.741 ubikacji mieszkalnych i 320 lokali handlowych na obszar 353.322 metrów kw. przy łącznych inwestycjach w wysokość przeszło miliona 700 tysięcy funtów szt. W r. 1932 odnośne dane wyrażały się następującymi cyframi: 1423 licencje budowlane, 3550 ubikacji mieszkalnych, 175 lokali handlowych, obszar 128.079 metrów kw. oraz 640.395 funtów szt. inwestycyj budowlanych.

Hebraizacja nazwisk

Jerozolima. (ZAT) Ostatni numer „Palestine Gazette“ rejestruje zmiany 102 nazwisk. Są to wszystkie hebraizowane nazwiska żydowskie. Wśród nowych nazwisk znajdują się m. in. Arieli, Atsmon, Avivi, Kanaani, Hameiri, Migdal, Naftali-Menaged, Otsar, Javnai i Zeevi. Większość osób, które dokonały zmian swych nazwisk, stanowią obywatele palestyńscy, polscy i rumuńscy, nadto kilku obywateli niemieckich i rosyjskich, czterech afgańskich i jeden turecki.

Głos Araba o dobrobycie Palestyny

Bejrut. (ZAT) Tutejsze arabskie pismo „Al Shakap al Tayia“ zamieszcza pod sarkastycznym nagłówkiem „Żydzi rujnują Palestynę.“ korespondencję z Palestyny, w której autor kreśli obraz dobrobytu kraju, podnosząc w szczególności korzystne oddziaływanie osiedli żydowskich na byt i rozwój ludności arabskiej. Korespondent arabskiego pisma zaznacza m. in., że tytułem opłat celnych zarząd portu w Jaffie ma codziennie wpływy w wysokości 4.000 f. szt., czyli znacznie więcej, niż port w Bejrucie, który obsługuje przecie nie tylko Syryję, lecz również Liban, Dżebel-Druz, Persję i Irak. Porównując kwitnący stan Palestyny z sytuacją głodem dotkniętej Transjordanji, korespondent „Al Shakap“ wyraża się z wielkim uznaniem o imigracji żydowskiej i podkreśla konieczność porozumienia arabsko-żydowskiego.

Eksport palestyńskich owoców cytrusowych

Jerozolima (ZAT) Od początku bież. sezonu do trzeciego tygodnia stycznia eksport owoców cytrusowych z Palestyny wynosił 1 milion 850 tysięcy skrzyń, w tem 120.000 skrzyń grape-fruit i 13.000 skrzyń cytryn. Przeszło 60.000 owoców palestyńskich eksportowanych jest via Jaffa, resztą via Hajfa.

S. Schocken osiedla się w Palestynie

Jerozolima. (ZAT) Znany właściciel licznych domów handlowych w Niemczech, działacz sjonistyczny Salman Schocken przybył wraz z całą rodziną do Palestyny. Rodzina Schockena pozostaje w Palestynie na stałe, zaś sam Schocken co rok spędzać będzie w kraju parę miesięcy.

Nowe przedsiębiorstwa żydowskie w Palestynie

Jerozolima. (ZAT) Ostatni numer „Palestine Gazette“ rejestruje 11 nowo założonych towarzystw spółdzielczych, w tem 10 żydowskich, m. in. syndykat dla handlu bydłem i mięsem w Tel Awiwie. Nadto zarejestrowano 4 spółki handlowe, w tem 2 żydowskie.

AMERYKANSKI KONSUL GENERALNY w Berlinie poinformował ZAT, że otrzymał instrukcje z Waszyngtonu, aby liberalnie stosować przepisy imigracyjne przy udzielaniu wiz Żydom niemieckim. Rząd niemiecki pozwolił każdemu Żydowi opuszczającemu Niemcy wywieźć 15.000 marek.

ANTYSEMICKI ORGAN ANGIELSKI „MORNINGPOST“ drukuje cykl artykułów premiera pruskiego Goeringa. „Morningpost“ zaznacza we wstępie do tych artykułów, że nie zgadza się na wywody Goeringa.

DZIEŃ POLITYCZNY

P. konsul Dr Ripa dobrze zasłużył się dla sprawy polskiej

Z Czeskiego Cieszyzna donoszą nam: Komitet Międzypartyjnej Mniejszości Polskiej w Czechosłowacji powziął następującą jednomyślną rezolucję ludności polskiej w Czechosłowacji: „Celemu Narodowi Polskiemu wiadomem czynimy, że delegaci wszystkich polskich organizacji w Czechosłowacji bez względu na ich kierunki polityczne i wyznaniowe w obecności przedstawicieli społeczeństwa polskiego z Polski, u-

Tekst nowej Konstytucji

(Dokończenie)

XII.

Stan zagrożenia Państwa

60. W razie zagrożenia Państwa z zewnątrz, jak również w razie rozrachunków wewnętrznych lub rozległych kłopotów o charakterze zdrady stanu, zagrażających ustrojowi lub bezpieczeństwu obywateli — Rada Ministrów za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzi stan wyjątkowy na obszarze całego Państwa, lub części zagrożonej.

Zarządzenie takie będzie przesłane do Sejmu w ciągu siedmiu dni od ogłoszenia.

Jeżeli Sejm jest rozwiązany, zarządzenie o ogłoszeniu stanu wyjątkowego będzie złożone nowoobranemu Sejmowi na pierwszym posiedzeniu.

Sejm może zażądać uchwalenia zarządzenia.

Wniosek taki nie może być głosowany na posiedzeniu, podczas którego został zgłoszony.

Jeżeli Senat wypowie się za uchwałę Sejmu, Rząd niezwłocznie uchyli zarządzenie.

Ogłoszenie stanu wyjątkowego daje Rządowi prawo zawieszenia na czas trwania tego stanu swobód obywatelskich, oraz możliwość korzystania z uprawnień szczególnych, przewidzianych ustawą o stanie wyjątkowym.

61. W razie konieczności użycia sił zbrojnych do obrony Państwa, Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi stan wojenny na obszarze całego Państwa lub jego części.

Podczas trwania stanu wojennego Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo, bez upoważnienia Izby Ustawodawczej, wydawać dekrety w zakresie ustawodawstwa państwowego, z wyjątkiem zmiany Konstytucji, przedłużyć kadencję Sejmu do czasu zawarcia pokoju oraz otwierać, odraczać i zamykać sesje Sejmu i Senatu w terminach dostosowanych do potrzeb obrony Państwa, jak również powoływać do rozstrzygnięcia spraw, wchodzących w zakres działania Izby Ustawodawczej. Sejm i Senat w zmniejszonym składzie, wyłonionym przez te Izby w głosowaniu stosunkowym.

W czasie trwania stanu wojennego Rząd korzysta z uprawnień, przewidzianych ustawą o stanie wyjątkowym, a nadto z uprawnień szczególnych, określonych ustawą o stanie wojennym.

XIII.

Zmiana Konstytucji

62. Zmiana Konstytucji może być dokonana z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej, Rządu, lub 1/4 ustawowej liczby posłów.

Wniosek postawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej może być głosowany tylko w całości i bez zmian lub ze zmianami, na które Rząd imieniem Prezydenta Rzeczypospolitej wyrazi zgodę.

Ustawa zmieniająca Konstytucję z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej wymaga zgodnych uchwał Sejmu i Senatu, powziętych zwykłą większością głosów; z inicjatywy zaś Rządu lub Sejmu — zgodnych uchwał powziętych większością ustawowej liczby posłów.

Prezydent Rzeczypospolitej, może w ciągu 30 dni od otrzymania ustawy, zmieniającej Konstytucję, zwrócić ją Sejmowi z żądaniem ponownego rozpatrzenia, które może nastąpić nie wcześniej niż na następnej kadencji. Jeżeli Izby Ustawodawcze uchwalą ponownie ustawę bez zmian — Prezydent Rzeczypospolitej stwierdzi jej moc i zarządzi odnowienie Senatu w pełnym składzie.

XIV.

Dziedziny nieobjęte zmianą Konstytucji

63. Art. 99, 109—118 i 120 Konstytucji z 17-go marca 1921 roku zachowują swą moc.

Artykuły te mają następujące brzmienie.

Art. 99. Rzeczpospolita Polska uznaje wszelką własność, czy to osobistą poszczególnych obywateli, czy zbiorową związków obywateli instytucyj, ciał samorządowych i wreszcie samego Państwa, jako jedną z najważniejszych podstaw ustroju społecznego i porządku prawnego, oraz poręcza wszystkim mieszkańcom, instytucjom i społecznościom ochronę ich mienia, a odpuszcza tylko w wypadkach, ustawą przewidzianych, zniesienie lub ograniczenie własności, czy to osobistej, czy to zbiorowej ze względów wyższej użyteczności, za odszkodowaniem. Tylko ustawa może postanowić, jakie dobra i w jakim okresie, ze względu na pożytek ogółu, mają stanowić wyłącznie własność Państwa, oraz o ile prawa obywateli i ich prawnie uznanych związków do swobodnego użytkowania ziemi, wód, minerałów i innych skarbów przyrody — mogą ze względów

publicznych doznać ograniczenia.

Ziemia, jako jeden z najważniejszych czynników bytu narodu i Państwa, nie może być przedmiotem nieograniczonego obrotu. Ustawy określają przysługujące Państwu prawo przymusowego wykupu ziemi oraz regulowania obrotu ziemią, przy uwzględnieniu zasady, że ustroj rolny Rzeczypospolitej polskiej ma się opierać na gospodarstwach rolnych, zdolnych do prawdziwej wytwórczości i stanowiących osobistą własność.

Art. 109. Każdy obywatel ma prawo zachowania swej narodowości i pielęgnowania swojej mowy i własności narodowych.

Ceny: zł. o.40 do 2.60

Polecił produkt fabryki: PEBEGG, Sp. Akc. w Poznaniu

Osobne ustawy państwowe zabezpieczą mniejszościom w Państwie Polskim pełny i swobodny rozwój ich właściwości narodowościowych przy pomocy autonomicznych związków mniejszości o charakterze publiczno-prawnym w obrębie związków samorządu powszechnego.

Państwo będzie miało w stosunku do ich działalności prawo kontroli oraz uzupełnienia w razie potrzeby ich środków finansowych.

Art. 110. Obywatele polscy, należący do mniejszości narodowych wyznaniowych lub językowych mają równe z innymi obywatelami prawo zakładania, nadzoru i zawiadywania swoim własnym kosztem zakładów dobroczynnych, religijnych i społecznych, szkół i innych zakładów wychowawczych, oraz używania w nich swobodnie swej mowy i wykonywania przepisów swej religji.

Art. 111. Wszystkim obywatelom poręcza się wolność sumienia i wyznania. Żaden obywatel nie może być z powodu swego wyznania i przekonań religijnych ograniczony w prawach przysługujących innym obywatelom.

Wszyscy mieszkańcy Państwa Polskiego mają prawo wolnego wyznawania zarówno publicznie jak prywatnie swej wiary i wykonywania prze-

BARUCH

16)

Aron, Friedmann i S-ka

Przekład z francuskiego Heleny Hellerówny.

Pani Aronowa pozwoliła Rafałowi mówić i nie przerwała mu ani razu. Postanowiła nie wdawać się w żadne dyskusje, lecz myśleć o społecznej niższości wobec Friedmanna, która gnębiła ją od dwudziestu lat i była powodem zniechęcenia przez nią całej rodziny współnika jej męża, okazała się silniejsza od jej woli.

— A jednak Friedmann chciałby, ażebyś się ożenił z jego Zakliną! — zawołała.

Najwięcej upokarzała ją to, że małżeństwo Rafała z córką Friedmanna, o którym poprzednio nie chciała nigdy słyszeć, byłoby znacznie korzystniejsze od związku, jaki syn zawarł. Wszystkie jej złudzenia i nadzieje zawiodły. Zawsze liczyła na to, że dzięki małżeństwu syna dostanie się do salonów żydowskiej arystokracji, która nie chciała jej znać.

Rafał pojął tragizm jej okrzyku. Skrzywiwszy się, odparł:

— Zartujesz chyba, mamó! Ja miałbym się żenić z tą rozpustnicą...

— Niestety, obecnie niema już o tem mowy! — przerwała z gestem rozpaczki.

Wówczas Rafał stracił cierpliwość i wybuchnął:

— Jeśli tak żartujesz, że ci się wymknął ten prądziadek

Zakliny, który był rabinem,, to pociesz się tem, że dziadek Pam był pastorem gdzieś w Ohio... To na jedno wyjdzie!...

ROZDZIAŁ VIII.

Kahnowie de Saint-Cast urządzali przyjęcie z tańcami z okazji imienin ich córki Denisy, która skończyła dziewiętnaście lat. Długi szereg samochodów zaczynał się od ich wspaniałego pałacyku przy Avenue Bugeand i rozdzielał się w ulice Spontini i Belles-Fenilles. Pam domu od czasu do czasu otwierał okno i patrzył z zadowoleniem na ten niezbity dowód jego sytuacji towarzyskiej.

Istotnie mógł być dumny, iż potrafił w ciągu dziesięciu lat stworzyć ze swej izdebki, w której pracował z trzema pomocnikami szewskimi, olbrzymią wytwórnię „Krajowego Obuwia“ i dorobić się na dostawach wojennych i innych około dwustu milionów franków. Następnie dzięki wspaniałym przyjęciom, urządzanym zarówno w Paryżu, jak i posiadłości w Bretanii, hojnym darom na muzea narodowe, talentom jego kucharki, cennym zbiorom współczesnego malarstwa, zdobył opinię mecenasa, Legję honorową i zgodę „towarzystwa“, które żywił szampanem i paszтетem z gęsich wątróbek na zredukowanie nazwiska Kahn na skromne K., do którego dodawał nazwę bretońskiej posiadłości, gdzie każdemu, kto posiadał stosunki towarzyskie, oddawał do dyspozycji gościnne pokoje, kabiny luksusowego jachtu i poduszki samochodów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Gen. Baden-Powell zachorował poważnie

Gen. Baden-Powell, twórca ruchu skautowego, liczący obecnie 77 lat, zachorował poważnie. Lekarze określili stan jego zdrowia jako bardzo poważny.

pisów swej religii lub obrządku, o ile to nie sprzeciwia się porządkowi publicznemu, ani obyczajności publicznej.

Art. 112. Wolności wyznania nie wolno używać w sposób, przeciwny ustawom. Nikt nie może uchylać się od spełnienia obowiązków publicznych z powodu swoich wierzeń religijnych. Nikt nie może być zmuszony do udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych, o ile nie podlega władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej.

Art. 113. Każdy związek religijny, uznany przez Państwo, ma prawo urządzać zbiorowe i publiczne nabożeństwa, może samodzielnie prowadzić swe sprawy wewnętrzne, może posiadać i nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, zarządzać nim i rozporządzać, pozostaje w posiadaniu i używaniu swoich fundacji i funduszy, tudzież zakładów dla celów wyznaniowych, naukowych i dobroczynnych. Żaden związek religijny jednak nie może stawać w sprzeczności z ustawami Państwa.

Art. 114. Wyznanie rzymsko-katolickie, będące religią przeważającą większości narodu, zajmuje w Państwie naczelną stanowisko wśród równouprawnionych wyznań.

Kościół rzymsko-katolicki rządzi się własnymi prawami. Stosunek Państwa do Kościoła będzie określony na podstawie układu ze Stolicą Apostolską, który podlega ratyfikacji przez Sejm.

Art. 115. Kościoły mniejszości religijnych i inne prawnie uznane związki religijne rządzą się same własnymi ustawami, których uznania Państwo nie odmówi, o ile nie zawierają postanowień sprzecznych z prawem.

Stosunek Państwa do tych Kościołów i wyznań będzie ustalony w drodze ustawowej, po porozumieniu się z ich prawnymi reprezentacjami.

Art. 116. Uznanie nowego lub dotąd prawnie nieuzasadnionego wyznania nie będzie odmówione związkowi religijnemu, których urzędnicy, nauka i ustrój nie są przeciwnie porządkowi publicznemu, ani obyczajności publicznej.

Art. 117. Badania nankowe i ogłaszanie ich wyników są wolne. Każdy obywatel ma prawo nauczać, założyć szkołę lub zakład wychowawczy i kierować nimi, skoro uczyni zadość warunkom w ustawie przepisanej, w zakresie kwalifikacji nauczycieli bezpieczeństwa powierzonych mu dzieci i lojalnego stosunku do Państwa.

Wszystkie szkoły i zakłady wychowawcze, zarówno publiczne jak i prywatne podlegają nadzorowi władz państwowych w zakresie przez ustawy określonym.

Art. 118. W zakresie szkoły powszechnej nauka jest obowiązkowa dla wszystkich obywateli Państwa. Czas, zakres i sposób pobierania tej nauki określi ustawa.

Art. 120. W każdym zakładzie naukowym, którego program obejmuje kształcenie młodzieży poniżej lat 18, utrzymywanym w całości lub w części przez Państwo lub ciała samorządowe, jest nauka religii dla wszystkich uczniów obowiązkowa. Kierownictwo i nadzór nauki religijnej w szkołach należy do właściwego związku religijnego z zastrzeżeniem naczelnego prawa nadzoru dla państwowych władz szkolnych.

Prof. S. BRODETZKI (Londyn)

Żydzi polscy a odbudowa Palestyny

Nie jest dla mnie rzeczą łatwą apelować do żydostwa polskiego o nowy wysiłek dla Keren Hajesodu. Znam na tyle sytuację gospodarczą Żydów polskich, aby zrozumieć, co znaczy dla nich taki wysiłek, i dlatego czynię to nie z lekkim sercem. Jeśli jednak czuję się zobowiązany do wypowiedzenia kilku słów o akcji Keren Hajesodu, czynię to z dwu powodów. Po pierwsze, bo Palestyna woła i żąda największych ofiar, i po drugie, ponieważ odpowiedź żydostwa polskiego, właśnie dlatego, że znajduje się ono w tak trudnym położeniu będzie wymowniejsza i dobitniejsza, niż odpowiedź Żydów innych krajów.

Wiem z góry, że wrogowie Sjonu a także i ludzie z naszego obozu odpowiedzą: „Dobrze, Palestyna woła, a dlaczego bramy jej są zamknięte?” Odpowiedź ta nie wytrzyma krytyki. Prawda, że istnieją ograniczenia imigracyjne, przeszkody dla turystów i inne trudności, jednak żadne przeszkody i utrudnienia nie są dla nas niczym nowym. One nam towarzyszą od samego zarania naszej pracy wyzwolącej i nigdy nie od dawaliśmy się iluzjom.

Stoimy w obliczu ciężkiej walki. Walki o wolną imigrację do Palestyny, walki o nieograniczone prawa przy kształtowaniu naszej siedziby narodowej według naszej woli. Zagadnienie zakupu ziemi, a może nawet problem rady legislatywnej są dziś tak piekące, jak imigracja. Nie mamy żadnych złudzeń co do istniejących trudności politycznych. I właśnie dlatego, że walka jest tak trudną, wołamy: KEREN HAJESOD.

Dlaczego? Ponieważ Keren Hajesod jest jednym z najpotężniejszych narzędzi walki w naszych ciężkich zmaganiach. Przez Keren Hajesod wyraża się najdobitniej nasza niezłomna wola i zdecydowanie do usunięcia wszelkich przeszkód politycznych i gospodarczych.

Protesty mają niekiedy znaczenie, jednak najskuteczniejszym argumentem politycznym jest —

czyli. Nasze dotychczasowe zdobycze w Palestynie są naszymi najcenniejszymi bastionami, jakie posiadamy. A te zdobycze zawdzięczamy przede wszystkim naszym funduszom narodowym. Ponieważ udana akcja na Keren Hajesod stanowi — poza stałą pracą odbudowawczą, dokonywaną w Palestynie — ważny atut o dużym znaczeniu politycznym, mam odwagę zaapelować do Żydów polskich, by poparli tocząca się obecnie akcję pod kierownictwem tow. Leiba Jaffego.

Zdajemy sobie wszyscy sprawę, jaką ofiarę stanowią dla przeciętnego Żyda w Polsce opodatkowanie się na Keren Hajesod. Dlatego właśnie znaczenie jego ofiary jest ważniejsze i donioślejsze. Taki właśnie ofiarny wysiłek jest najbardziej przekonywujący.

Mimo wszelkie przeszkody, zdobyliśmy silną pozycję w Palestynie. Nasza siła polityczna wyrosła dzięki naszej twórczej pracy w Erec Izrael. Wszelkie zakusy na nasz stan posiadania odeprzeć musimy nowymi pozycjami w Palestynie. Doświadczenie nas uczy, że one właśnie były najskuteczniejszą bronią w naszej dotychczasowej walce. Tylko dzięki tym metodom bezustannej, niezmordowanej pracy, mamy dziś w Palestynie przeszło 250.000 Żydów. Także w przyszłości musi konkretna praca odbudowawcza stanowić podstawę naszej ciężkiej walki.

Te metody znajdują swój wyraz w Keren Hajesod i przez Keren Hajesod. Jestem przekonany, że żydostwo polskie zdobędzie się na największy wysiłek w czasie tegorocznej akcji na Keren Hajesod, którą przeprowadza nieustrudzony nasz towarzysz, poeta Leib Jaffe, którego energia i zapal oraz wiara w ofiarność narodu żydowskiego budzą otuchę. Wierzę głęboko, że Żydzi polscy zmanifestują w tej poważnej chwili dziejowej swą niezłomną wolę odbudowy Erec Izrael przez należyty udział w akcji Keren Hajesod.

Na froncie Keren Hajesodu
Parytet serc

Już 5-ty dzień trwa akcja zbiórkowa w Krakowie.

Z godną podziwu energią i ofiarnością pracują od rana do nocy nasi współpracownicy. Każdy dzień, każda godzina powiększa nasz stan posiadania. Z górą 400 deklaracji, w czym wiele zupełnie nowych, jest plonem tych kilku dni. Po raz pierwszy od kilku lat zaznaczyła się tendencja zwykła w kwotach deklarowanych. Przewalutowanie deklaracji dolarowych odbywa się nie tylko na złotej zasadzie, ale często ponad ten parytet. Parytet serca dyktuje wysokość deklaracji.

Ale do naszego celu jeszcze daleko. Musimy w roku bieżącym podwoić nasz stan posiadania. Wyjść wreszcie daleko ponad 1000 deklaracji. Każdy współpracownik powinien w swej części dopomóc do realizacji tego celu. Należy dla dobra sprawy wykorzystać życzliwy nastrój całego społeczeństwa. Każda zwłoka szkodzić może osiągnięciu naszych zamierzeń.

Nie trzymajmy zatem kartek w kieszeniach. Nie odkładajmy wizyt, które mamy przed sobą. Płatnicy czekają, należy ich zaraz odwiedzić.

Pobyt Drogiego Gościa z Palestyny, L. Jaffego, kończy się niebawem.

Akcja musi mieć charakter błyskawiczny, by przed jego pożegnaniem była sfinalizowana. Zatem do pracy!!!

Współpracownicy akcji

Dr. Abeles A., Abrahamow S., Aleksandrowiczowa Helena, Aleksandrowicz Zygmunt, drowa Aptowa M., dr. J. Arnhold, dr. F. Bachner, dr. Berkelhammer W., drowa Berkelhammerowa, dr. Beres Rudolf, dr. Besen, dr. Blattberg K., dr. Bloch A., dr. Böhm Leon, dr. Bulwa Dawid, Buchweltzowa, Bucheisterowa, Driller Rubin, Dortheimerowa, arch. Eintracht Juliusz, Eisland Izr., Fallman Artur, dr. Feldblum Szymon, inż. Feldman Dawid, dyr. Feigenbaumowa, Finklerowa, dyr. Finkelstein M., Gassner Igaacy, dr. Geld-

werth Leon, dr. Geldwerth Jan, inż. Goldwasser P., mgr. Goldberg K., Goldbergowa, Götzler W., Grajcar M., Gross Henoeh, arch. Grünberg Zygmunt, Grün Abraham, Hammerlingowa, drowa Hansmanowa, dyr. Henefeldowa, dyr. Henefeld J. Helemerowa, Henig Ch., Herzog S., dr. Herschdörfer O., dyr. Hirschhautowa, Jr. Hilfstein Ch., Holländer M., dr. Hofstätterowa M., Hofstätter Abraham, drowa Horowitzowa, dr. Jassem M., drowa Jassemowa Ida, drowa Katzowa, dr. Katz B., dr. Katz M., Kohanowa, Kwittnerowa, Landau J., Lauterbach Maks, tyr. Lernauowa, dyr. Lehrhaft W., drowa Mahlerowa R., dr. Mehnische L., prof. Mifelefowa, drowa Mückenbrunowa, dr. Mückenbrun, Nachauser, drowa Pacanowerowa, Pacanowerowa A., inż. Prokeschowa, dr. Reiner O., Reiss Józef, Ringlowa, dr. Rosenfeld E., mgr. Rosthal E., mgr. Saipeter Leon, prof. Schwarz, Schererowa Wik, Schönbergowa, Schönker Leo, dr. Silberplennig Z., drowa Silbersteinowa, dr. I. Schwarzbart, dyr. Schwarz O., prof. Szmulewicz M., dr. Spiegel M., arch. Stendig J., Stendigowa F., dr. Stendig S., dr. Stein Kalman, dr. Stiller, drowa Stillerowa, Storchowa, dr. Süskind Dawid, arch. Szulwolf, Srebrna, dr. G. Terlo, drowa Teichmanowa, Tigerowa L., Wdowińska R., Weissowa, Wellner S., inż. Wexner T., Wetsteinowa, dr. Wolf Jakob, dyr. Zehnwirthowa, dyr. Zehnwirth Sz., dr. Zimmermann Juda.

Zgłoszenia dalszych wolontariuszy przyjmuje Komitet w biurze Keren Hajesod, Starowiślna 52 m. 11, tel. 126-35.

Keren Hajesod na prowincji

W najbliższych dniach rozpoczyna biuro centralne KH w Krakowie nowe akcje na Podhalu. Z ramienia Dyrektorjum KH. odwiedzi w dniu 4 bm. Nowy Targ tow. mgr. Edward Rosthal, który tegoż dnia wygłosi publiczny referat nt. W walce o żydowską Palestynę. Niezłomna i dni następne poświęcone będą pracy zbiórkowej, do której komitet miejscowy KH. pod przewodnictwem p. dra S. Stammiera pozyskił odpowiednie przygotowania. Po ukończeniu akcji nowotarskiej wyjeżdża tow. mgr. Rosthal do Zakopanego i Ca. Dunajca.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Kto i jak winien sporządzić zeznanie o podatku przemysłowym?

Do dnia 15 lutego b. r. należy wnieść zeznanie (fasje) o obrocie, osiągniętym w r. 1933.

KTO MA OBOWIĄZEK SKŁADANIA ZEZNANIA?

- 1) Kupcy I i II kategorii handlowej.
- 2) Przemysłowcy od I do V kategorii przemysłowej.
- 3) Wolne zawody I i II kategorii (ekspedytorki celni, maklerzy giełdowi, pośrednicy handlowi).
- 4) Samodzielne wolne zajęcia zawodowe (dentyści, lekarze, adwokaci, architekci i t. d.).
- 5) Wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do składania sprawozdań (spółki akcyjne, z ogr. odpowiedzialnością, spółdzielnie i t. d.) bez względu na kategorię posiadanego świadectwa przemysłowego.

Kto z powyższych t. j. obowiązanych do składania zeznania, tego nie uczyni, temu grozi nie tylko KARA PIENIĘŻNA od 50 do 500 zł., lecz prócz tego **ODRZUCENIE EWENTUALNEGO ODWOŁANIA**, bez jego rozpatrzenia (o ile ewentualnie nieudowodni ważnej a nieuchronnej przyczyny, która uniemożliwiła mu złożenie zeznania, względnie dotrzymania terminu).

Nawet w wypadkach, gdy ktoś na rok 1932 wykupił świadectwo przemysłowe II kategorii, a w r. 1933 prowadził przedsiębiorstwo, wymagające II-giej kategorii handlowej, jednak na podstawie wniesionego podania uzyskał drogą sądową (art. 94 ust. wzgl. wg. okólnika Min. Skarbu) zezwolenie na III. kategorię, to mimo to **ma on obowiązek** wniesienia zeznania. (Okólnik z 17. lipca 1928, L. D. V. 9864/I).

Sam fakt wykupienia „patentu“ wyższej kategorii już nakłada obowiązek złożenia zeznania, choćby w miarodajnym roku podatkowym przedsiębiorstwo żadnego obrotu nie osiągnęło. (Orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 20 marca 1925, L. rej. 2055/29).

Jak zaznaczyliśmy, wymienione w punktach 1 do 5 przedsiębiorstwa, mają obowiązek składania zeznań, jednak wolno jest również przedsiębiorstwom **niższych** kategorii zeznania składać (jakkolwiek przymusu nie ma). Jest to wskazaniem i celem dla tych przedsiębiorstw drobniejszych, które posiadają szczegółowe notatki, zapiski i dokumenty, mogące wykazać ich rzeczywisty obrót roczny, a fasja taka w wielu wypadkach może się przyczynić do uzyskania wymiaru, zgodnego z osiągniętym obrotem, względnie do skutecznego zacepienia wymiaru zbyt wygórowanego.

GDZIE NALEŻY SKŁADAĆ ZEZNANIA?

Zeznania o obrocie winny być składane właściwym władzom podatkowym I. instancji. (Urzędy Skarbowe).

Spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i inne przedsiębiorstwa, które na zasadzie swych statutów lub specjalnych przepisów są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia właściwym organom, winny składać zeznanie o obrotach wszystkich należących do nich zakładów, lecz każdego oddzielnie, temu urzędowi skarbowemu podatków i opłat skarbowych, względnie tej izbie skarbowej, w której rej. okręgu znajduje się siedziba zarządu spółki względnie przedsiębiorstwa.

JAK NALEŻY ZEZNANIE WYPEŁNIĆ?

Zwracamy uwagę, że tego roku wydane zostały i obowiązują nowe formularze zeznań zawierające inne rubryki, niż w latach ubiegłych. Należy więc zaopatrzyć w taki formularz we właściwym urzędzie skarbowym, a nie używać starych formularzy.

STRONA I.

Pierwszych 5 rubryk nie wymaga bliźszego wyjaśnienia. W rubryce 6 należy zaznaczyć, czy prowadzone są „księgi handlowe“. Tu wpisać należy, czy księgi te są „prawidłowymi księgami handlowymi“, (a więc czy w danym przedsiębiorstwie prowadzona była w 1933 r. prawidłowa buchalterja), czy też są to tylko „księgi pomocnicze“, „zapiski“ i t. d. to znaczy księgi, nie noszące wprawdzie charakteru ksiąg prawidłowych, nie mniej jednak mogące wykazać rzeczywisty obrót. W rubryce 7 trzeba zaznaczyć, czy płatnik jest gotów przedstawić dowody na prowadzenie prawidłowych ksiąg, względnie pomocniczych.

Kto prowadzi prawidłowe księgi handlowe, a we fasji w rubryce 6. na pierwszej stronie tego nie uwidoczni, ten nie może później skutecznie zacepić argumentu prawidłowych ksiąg wymiaru, ustalonego odmiennie od zeznania, gdyż władza wymiarowa nie mogła i nie miała obowiązku stwierdzenia, że dane przedsiębiorstwo prowadzi księgi handlowe i na podstawie posiadanego zeznania o obrocie traktować mogła przedsiębiorstwo jako nieprowadzące ksiąg handlowych (orzeczenie Naj. Trybunału Administracyjnego z dnia 12. marca 1926, I. rej. 692/24).

STRONA II.

Przed przystąpieniem do omówienia poszczególnych rubryk, uważamy za właściwe przypomnieć że znawelizowana ustawa o podatku przemysłowym, obowiązująca od 1. stycznia 1932, wprowadziła pewne zmiany w dziedzinie stawek podatkowych. Wynoszą one za r. 1933:

A) Dla przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe księgi handlowe w r. 1933

- a) od sprzedaży t. z. hurtowych 0,5 proc.
- b) od sprzedaży drobnych 0,75 proc.

B) Dla przedsiębiorstw nie prowadzących ksiąg handl. prawidłowych

od wszelkiego rodzaju sprzedaży — 1 proc.

C) Skup zawodowy, prowadzący prawidłowe księgi handlowe płaci:

- a) przy I. II. i III. kateg. — 0,5 proc.
- b) przy I. II. i III. kat. nie prowadzące ksiąg prawidłowych — 1 proc.
- c) przy IV. kateg. bez względu na to, czy prowadziły księgi handl., czy ich nie prowadziły — 0,5 proc.

Podatki w lutym

W lutym 1934 roku płatne są następujące podatki:

do dnia 15 lutego br. zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy w wysokości przypadającej od obrotu osiągniętego w styczniu 1934 r. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przemysłowe od I—V kategorii prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

do dni 7 po dokonaniu potrącenia płatny jest podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę wraz z dodatkiem kryzysowym;

do dnia 15 lutego br. płatna jest zaliczka miesięczna na podatek dochodowy od dochodu osiągniętego w styczniu 1934 roku przez notariuszy, pisarzy hipotecznych i komorników, czyli tak zwany podatek dochodowy od niektórych zajęć zawodowych;

do dnia 5 lutego br. płatny jest podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej za okres od 15 do 31 stycznia br., zaś do dnia 20 lutego br. płatny jest tenże podatek pobrany za okres od 1 do 15 lutego br.;

do końca lutego br. płatna jest IV rata kwar-

JAK HURTOWNICY, KTÓRZY W R. 1933 PROWADZILI PRAWIDŁOWE KSIĘGI HAN-DLOWE, WYPEŁNIAJĄ FORMULARZ ZEZNANIA.

Rozpoczniemy od tabelki, umieszczonej w dolnej połowie tej strony (II-giej). Wpisać do niej należy według miesięcy oraz według poszczególnych stawek podatkowych, osiągnięte z danego działu obroty (z t. z. hurtu i z drobnego handlu). Kupców, o których mowa, tyczyć mogą tylko rubryki 8 i 9, obejmujące a) t. z. hurtową sprzedaż (dalszym odsprzedawcom — kupcom) oraz b) drobne sprzedaże, podpadające — jak to wyżej wyjaśniliśmy — a) pod stawkę 0,5 proc. (rubryka 9), zaś b) pod stawkę 0,75 proc. (rubryka 8).

Te dwie sumy (z obu rubryk) wyrzuca się jako sumę łączną i wpisuje do rubryki 11, wykazującej łączny obrót osiągnięty w każdym miesiącu. U dołu zaś sumuje się zarówno poszczególne kwoty, przypadające od hurtu i od drobnego handlu, jakoteż ogólną sumę w rubryce 11.

Sumy łączne z poszczególnych miesięcy (rub. 11) wpisuje się jeszcze raz do rubryki A), znajdującej się w górnej połowie str. 2.

STRONA 3-CIA FORMULARZA ZEZNANIA

Tu wyjaśnia się przyczyny, dla których zeznający zastosował stawki 0,5 proc., wzgl. 0,75 proc. I znowu kupiec-hurtownik, — o którym mowa, — wpisuje swe wyjaśnienia tylko do rubryk 7 i 8. W rubryce 7. podaje więc: „osiągnięte z wszelkiego rodzaju sprzedaży, z wyjątkiem obrotów ze sprzedaży hurtowej“.

W rubryce 8. podaje „osiągnięte ze sprzedaży hurtowej przy prawidłowych księgach handlowych“.

JAK WYSTAWIAJĄ ZEZNANIE KUPCY, KTÓRZY W R. 1933 PRAWIDŁOWYCH KSIĄG NIE PROWADZILI

Kupcy ci bez względu na to, czy trudnili się hurtową, czy też drobną sprzedażą, opłacają podatek według stawki 1 proc.

Na 2-giej więc stronie formularza zeznania wpisują do rubryki A. (w górnej połowie strony), albo sumy obrotu, przypadające na poszczególne miesiące (o ile prowadzili zapiski, wykazujące miesięczne obroty), albo też o ile zapisków nie prowadzili i nie mogą znać obrotów poszczególnych miesięcy, — wpisują jedną sumę rocznego obrotu, w kolumnie „razem“.

Tę samą sumę wpisują poraz drugi do kolumny 7, znajdującej się w dolnej połowie str. 2-giej oraz do kolumny 11. Na stronie 3-ciej wpisują w rubryce 6.: „od wszelkich transakcyj handlowych“.

JÓZEF HIMMELBLAU

talna państwowego podatku od nieruchomości wraz z dodatkiem kryzysowym;

do końca lutego br. płatna jest I kwartalna rata (1934 r.) podatku państwowego od lokali oraz od placów niezabudowanych.

Ponadto płatne są podatki zaległe i rozłożone na raty, z terminem w lutym br. tudzież te podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem przypadającym w tymże miesiącu.

Robotnik będzie ubezpieczony nawet w wypadku niezłożenia podpisu na formularzu

Jak się dowiadujemy, w związku z wejściem w życie nowej ustawy scalającej ubezpieczenia społeczne, poszczególne przedsiębiorstwa napotykały na cały szereg trudności przy przeprowadzaniu rejestracji swych robotników, podlegających ubezpieczeniu.

Chodzi mianowicie o to, że związki zawodowe robotników rozwijają agitację za niepodpisywaniem formularzy zgłoszeniowych.

Tymczasem zagadnienie to nie ma zasadniczego znaczenia, bowiem robotnicy są ubezpieczani bez względu na to, czy ich podpisy będą figuro-

wały na zgłoszeniu, czy też nie.

Natomiast duże znaczenie złożenie podpisu na odnośnym formularzu ma dla rodzin robotników, którzy w wypadku niezłożenia podpisu, są nieobjęci ubezpieczeniem i pozbawione będą uprawnień do korzystania ze świadczeń, wpływających z tego tytułu.

Przedstawiciele samorządu gospodarczego w Mościcach

W dniu 1 bm. przybyli do Mościc na zaproszenie Dyrektora Zakładów w Mościcach b. Ministra Inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego: Prezesi Członkowie Prezydów, Radcowie i Dyrektorowie Izb Przemysłowo-Handlowych z całej Polski, z Prezesem Związku Izb b. Ministrem Klamerem na czele.

Gości przywitał na miejscu p. Min. Kwiatkowski, oznaczając, że wita gorącym sercem przedstawicieli samorządu gospodarczego, który rozszerzwszy się z niektórych dzielnic na całą Polskę coraz silniej manifestuje swoją doniosłą rolę w kierunku odbudowy życia gospodarczego. P. Min. Kwiatkowski wspominał dalej o wielkim znaczeniu Zjednoczonych Fabryk Przetworów Azotowych: Mościce, Chorzów, Azot, które ostatnio w pełni uruchomiono dzięki inicjatywie Pana Prezydenta Mościckiego.

P. Ministrowi Kwiatkowskiemu podziękował serdecznie za przywitanie Prezes Związku Izb min. Klamer wniósł okrzyk na cześć Dostojnego Solenizanta Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Ign. Mościckiego. Okrzyk ten zebrani z zapałem podjęli, poczem udali się na zwiedzenie Zakładów Mościckich.

Wypłata rent przez niemieckie instytucje ubezpieczeniowe

Z dniem 30 stycznia br. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów o zawieszeniu wypłaty zasiłków osobom, noa rzecz których polięta została wypłata rent z tytułu ubezpieczeń społecznych na podstawie umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o ubezpieczeniu społecznym.

Rozporządzenie przewiduje, że z chwilą rozpoczęcia przez niemieckie instytucje ubezpieczeniowe wypłaty rent osobom, którym wstrzymano wypłatę z powodu ich zamieszkania na terytorjum Polski, ulegnie zawieszeniu wypłacany tym osobom zasiłek, zastępujący dotychczas reute

Przedłużenie prowizorium handlowego polsko-czechosłowackiego

Z dniem 31 ub. m. upłynął termin prowizorium handlowego polsko-czechosłowackiego. Ponieważ rokowania handlowe między Polską a Czechosłowacją, toczące się od pewnego czasu w Pradze i będące na dobrej drodze, nie zostały jeszcze zakończone, prowizorium uległo przedłużeniu do dnia 15 lutego br.

Likwidacja „Sowpoltorgu“

Na zebraniu udziałowców „Sowpoltorgu“, które odbyło się w Moskwie pod przewodnictwem pełnomocnika ludowego komisariatu handlu zagranicznego p. Firsowa, postanowiono przystąpić do likwidacji tej organizacji i w tym celu powołano komisję likwidacyjną.

Likwidacja biura „Sowpoltorgu“ w Moskwie i jego oddziału warszawskiego na być przeprowadzona do dnia 1 kwietnia br. W związku z tem ma nastąpić również likwidacja „Polrosu“, który został powołany do życia jako organizacja finansująca ze strony Polski obroty „Sowpoltorgu“.

NADESLANE

O KAŻDEJ OSOBIE

w kraju i zagranicą poufnych informacji udziela — istniejące od 1887 roku — Biuro Informacyjno-Wywiadowcze Hieronim Welss, Kraków, Smoleńsk 16. — Tel. 124-53. 1865kr

Podziękowanie.

JW Panu Drowi EDWARDOWI MACHAUFOWI, laryngologowi w Krakowie, Jagiellońska 9, za wyleczenie mnie z dolegliwej choroby oraz troskliwą opieką, serdeczne „Bóg zapłać“ składam.

4818kr

Ema Schnitzarówna.

Kinoteatr dźwięk. „Wanda“ Gertrudy 5 wyświetla dziś genialne arcydz. reż. Ryszarda Bolesławskiego, twórcy „Ostatniej czarownicy“
Dramat miłości i pożądania. — W rolach głównych: NILS ASTHER najprzystojniejszy i najurodzawszy amant filmowy, KAY FRANCIS uosobienie piękna kobiecego PHILIP HOLMES i WALTER HUSTON. — Morderstwo arekscja Ferdynanda z żoną w Sarajewie, porywająca treść, gigantyczne sceny masowe, precyzyjna muzyka węgierska, tęskne romanse cygańskie składają się na całość tego niecodziennego arcydzieła.

Uwaga: Na ekranie ogłaszamy wynik konkursu z filmu „Obiad o 8-mej“

W piątek, 2 bm. o g. 10 i 12 przedp. W sobotę, 3 bm. o g. 3 popoł. W niedzielę, 4 bm. o g. 10 i 12 przedp. Poranki filmowe HRABIA ŻARÓW. W gł. rolach Robert Armstrong i Fay Wray. Ceny miejsc od 50 zł

List z Paryża

Miljoner opowiada o swojej smutnej młodości

Baron Henri Rotschild i jego matka

Paryż, w styczniu.

„Ach, żyć jak Rotschild!“ O tem śni i marzy niejedno... Ale — jak żyje Rotschild naprawdę? Że nie przebiera cały dzień koszul, to nie ulega żadnej wątpliwości. A co robi poza tem — o tem dowiadujemy się obecnie także, a mianowicie z ust — samego Rotschilda Andre Pascala, którego prawdziwe nazwisko brzmi baron Henri de Rothschild, ogłosił właśnie w nakładzie Editions Emile-Paul w Paryżu, autobiografię pt. „Croisiere autor de mes souvenirs“, do której sławna powieściopisarka francuska Colette napisała przedmowę.

I ażeby to zaraz z góry powiedzieć: jest to książka smutna i gorzka. Nie wylęga z niej ani promień radości i szczęścia. Colette nazywa tę książkę „historją dziecka, które zamknięte jest za barykadą złota, a ku żywemu światu wyciąga próżne ręce biedaka“. Henri de Rothschild opowiada historję swej młodości do 23 roku życia, kiedy to uciekł z pod opieki swojej matki i ożenił się. Na swe lata młodości, pozbawione szczęścia, patrzy zimnym i surowym wzrokiem.

Biografia zaczyna się od 9-go roku życia — Ojca swego mały Henryk nie znał. Zyl wyłącznie pod opieką swej matki, „baronowej James“, jak ją w swej książce nazywa. Kobięta ta posiadała charakter skłaniający się do religijnego fanatyzmu. Była ciągle pełną skrępowań religijnych i cierpiała jakby pod kompleksem dobroczynności: że musi ustawicznie czynić dobrze, poświęcać się dobroczynności a żyć cie swoje złożyć w ofierze „dzielu cnoty“. W duchu tego swojego programu religijno-fantastycznego wychowywała syna w rygorze prawie że klasztornym, odmawiała mu wszelkich radości dziecięcych, — mały Henryk był od rana do wieczora pod komendą guwernerów i guwernantek. — i już od pierwszych lat dziecięcych była mu wytoczona karjera uczonego.

Jeśli nauczyciele byli z małego Henryka zadowoleni, wówczas mógł w nagrodę bawić się — a mianowicie z choremi dziećmi szpitala ufundowanego przez matkę. Były to dzieci garbate, rachityczne, skrofaliczne, kulawe, tüberkuleczne... Nikt nie myślał o niebezpieczeństwach zarażenia, na jakie chłopczyk, w tym wieku, był narażony, — ani matka ani lekarze szpitalni. W 14 roku życia był poraz pierwszy w sali operacyjnej a potem także i w innych oddziałach klinicznych, żeby „zawczasu“ zapoznać się z zawodem lekarskim.

Kiedy chłopiec wszedł w okres młodzieńczy, miała matka tylko jedną troskę: jakby go zachować w „stanie czystości“. Nie wolno mu było

*) Henri Rotschild ur. w r 1872, syna Jamesa Edwarda, znany autor dramatyczny.

Przed konferencją Hitachdutu

LEIB JAFFE NA KONFERENCJI „HITACHDUTU“

Bawiący w Krakowie w związku z toczącą się akcją Keren Hajesod poeta Leib Jaffe, przyrzekł swój udział w konferencji Partji „Hitachdut“, która obradować będzie w Krakowie dnia 3 i 4 lutego bm. w wielkiej sali Kahala. Poza tem zapowiedzieli swój udział w powyższej konferencji, doc. dr Arje Tartakover, członek biura Zjednoczenia Świat Sjon Socj. wd. dr. Na-

roku zrobić samemu, zawsze musiał być w towarzystwie nauczycieli i guwernerów, którzy matce składali dokładne relacje. Teatr uchodził specjalnie za domenę największego zgorzienia. Kwestje erotyczne były dla „baronowej James“ straszliwym kompleksem, który zatruwał młodość jej syna.

Rozwój wypadków poszedł atoli inną drogą, aniżeli wyobrażała to sobie matka. Natura okazała się silniejszą od wszelkich metod wychowawczych. Henryk zakochał się w swej guwernante, w młodej pannie z Frankfurtu. — Autor opisuje wszystkie fazy tego epizodu miłosnego: chwile, kiedy sobie młodzi ludzie wyznali swą miłość, pierwsze tajemne schadźki wśród nocy w klatce schodowej rothschildowskiego Hotel particulier w Avenue Friedland, oraz pierwsze przeżycia miłosne. Matka nie mogła się nie domyślała. I potem też o niczem się nie dowiedziała.

Także i po ukończeniu gimnazjum rygor nie osłabł. Młody chłopak stał się studentem medycyny, a matka ciągle jeszcze odmawiała mu wszelkich rozrywek, jak np. teatru. Pewnego dnia pożyczyl sobie Henryk u lokaja trochę pieniędzy i przekupił dozorczynię pałacu. Naturalnie, poszedł do teatru. Tylko że nie na przedstawienie klasyczne, jak chłopcy rozsądnie wychowani, lecz do Casino de Paris, gdzie schodziła się wówczas średnia warstwa paryskich kokot. Później zwrócił się Henryk do swojego kuzyna, słynnego bonvivanta, w którego domu co sobotę zbierało się towarzystwo, nie grzeszące purytańskimi cnotami. Tam zakochał się poraz drugi. O tej jego miłostce dowiedziała się matka. Wpadła wówczas w istną furję i wysłała swego syna pod surowym dozorem w podróż do Ameryki, ażeby „wyzwolić Henryka ze szponów tej grzeszniczy“. Kiedy Henryk wrócił z Ameryki, oczekiwała go przy jaciółka na dworcu kolejowym i oboje padli sobie w ramiona.

Tyrańska zazdrość matki nie ustawała. Ażeby wreszcie zrobić z tem koniec, postanowił Henryk ożenić się jeszcze przed ukończeniem swych studjów. Przypadek przyszedł mu z pomocą. Podczas herbatki u swej siostry poznał młodą cudzoziemkę, która należała wówczas do najpiękniejszych i najbardziej znanych kobiet paryskiego towarzystwa. Z odwagą naiwnego młodzieńca zapytał po kilku minutach znajomości młodą pannę, czy chciałaby się z nim ożenić. Odpowiedź była równie niespodziewana, jak pytanie. Brzmiała krótko i wężłowato: „Tak!“ Matka doznała ostatniego napadu rozpacz. Relacja o tych ciężkich latach, nauki i wędrówki autora kończy się hołdem złożonym kobiecie, która po dziś dzień jako baronowa Henri de Rothschild jest jego towarzyszką życia.

H. J.

tan Melzer, prezes „Hitachdut- Poale Sjon“ w Małop. wschod., Grabowski i Pacanowski z Palestyny, prof. Weisinger i inni.

DO WSZYSTKICH DELEGATÓW

Zwraca się uwagę wszystkich delegatów na obowiązek zaopatrzenia się w legitymacje delegatów, które wydawać będzie przez cały dzień sobotni sekretariat Partji przy ul. Sarego 7 I. p. Tamże wydaje się też karty wstępu dla gości. Delegaci i goście bez kart wstępu, nie będą wpuszczeni na salę.

Dr. Leon Lanner

lekarz chorób kobiecych i położnik

przeprowadził się

na ul. Grodzka 26. tel. 182-44

FZIS AKADEMJA KU CZCI M. BRODERSONA

Dziś w piątek o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się w sali Teatru Żyd. Wielka Uroczysta Akademija ku czci poety M. Brodersona, na której Jubilat, będący świetnym recytatorem, odczyta szereg swoich utworów. Udział iberze znakomity artysta A. Samberg z całym zespołem Teatru Żydowskiego w rewji złożonej z najlepszych utworów Jubilata. — Przemówienie uroczyste wygłosi red dr. M. Kanfer.

DZIS PREMJIERA KOMEDIJ MUYCZNEJ „CHASONE SZTEFL“ Z PAULEM BURSTEINEM

W dniu dzisiejszym o godz. 8.45 wieczorem premiera komedji muzycznej „Chasone sztefl“. Zespół artystyczny z fenomenalnym Pauliem Bursteinem, Jakobem Fiszerem, Anetą Rajzer i Różą Fuks na czele, jak i dyrekcja teatru dołożyli wszystkie starań, aby przedstawienie wypadło najokazalej. Bilety w kasie „Bagateli“.

— **BEVERIDGE WEBSTER**, po niezwyklej sukcesach w Warszawie i Krakowie, na ogólne żądanie publiczności, wystąpi po raz drugi z recitale fortepjanowym, wykonując nowy program, a to w niedzielę 4 bm. w sali Bolońskiego.

— **Z TEATRU MIEJSKIEGO**. Dzisiaj popołudniu po raz ostatni „Betleem polskie“. Wieczorem na przedstawieniu popularnym wesoła komedja węgierska „Pieniądz to nie wszystko“.

— **„TOWARISZCZ“ J. DEVALA**. Jutro ukaże się na scenie teatru krakowskiego sensacyjna nowość scen europejskich, francuska komedja J. Devala pt. „Towariszcz“. W sztuce tej, tak ceniony u nas autor „Mademoiselle“ i „Stefka“ interesujący fragment z życia emigracji rosyjskiej w Paryżu, ujął pod kątem specyficznego humoru.

— **„MARTA“ Z ADA SARI I M. JANOWSKĄ**. W poniedziałek dnia 5 bm. daje opera krakowska romantyczno-komiczną operę Fr. Flotowa „Marta“. W partji Lady Durham gościnnie wystąpi Ada Sari, zaś w partji Nancy świetna artystka opery poznańskiej Marja Janowska.

— **OPERA KRAKOWSKA W KATOWICACH**. We wtorek 6 bm. wyjeżdża opera krakowska do Katowic i da w Teatrze Polskim komiczną operę Rossiniego „Cyrulik Sewilski“ z gościnnym występem sławnych artystów: Ady Sari i Adama Dłuda.

— **JUTRO W SOBOTE PREMJIERA „GLUCHY“ Z A. SAMBERGIEM** w teatrze żyd. Bocheńska 7. Jutro w sobotę o g. 5 pop. i 8.45 wiecz. uroczysta premiera arcydzieła Dawida Bergelsona „Gluchy“ (Der Tojber). A. Samberg jest odtwórcą roli głuchego. Sztuka ta z nim na czele, cieszyła się niebywałym powodzeniem w największych miastach Europy i Ameryki. Ceny biletów od 49 gr do 1 zł 99 gr. Bilety w firmie A. Fischbah, Grodzka 46.

— **DZIS BAJKA DLA DZIECI W „BAGATELI“**. Dziś w piątek o godz. 11 przedpoł. poraz ostatni: prześliczna bajka dla dzieci i starszych pt. „Kopciuszek“. W niedzielę 4 bm. o godz. 11 przedpoł. przedstawienie sukcesowej, barwnej i melodyjnej bajeczki M. Bilizanki pt. „Beksa“. Bilety w kasie „Bagateli“.

— **„DZIECI PANA MAJSRTA“**, komedje dla dzieci, grają artyści teatru Słowackiego w dniu 2 bm. o godz. 11 przedpoł. 3 bm. o godz. 3.30 pop. i 4 bm. o godz. 11 przedpoł. w sali Bolońskiego (Rynek gł. 34) na rzecz opieki pozaszkolnej.

— **Z TEATRU DOMU ŻOLNIERZA** Dzisiaj o g. 3.30 „Manewry jesienne“, a o 7.30 premiera krotokwili Kamińskiego z muzyką Kurpińskiego i Geigera „Twardowski na Krzemionkach“. Nowe piękne dekoracje.

— **„DOM ARTYSTÓW“** — powtórzenie „Fauna“ T. Czyżewskiego i „Anno Santo 1933“ Jalu Kurka dziś w piątek 2 i we wtorek 6 bm. godz. 9 wiecz. Miejsca numerowane — ilość ściśle ograniczona.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Piątek pop.: „Betleem polskie“; 7.30 wiecz.: „Pieniądz to nie wszystko“.

Sobota 7.30 wiecz.: „Towariszcz“ (premiera).

TEATR ŻYDOWSKI (BOCHENSKA 7)

Sobota 5 pop. i 8.45 wiecz.: „Der Tojber“.

O „Kulisach“ Brodersona

Z okazji dzisiejszej akademji ku czci Jubilata

Istnieje poemat Majakowskiego zatytułowany „Misterjum Buffo“. Nazwa ta, łącząca pierwiastki misterjum i buffonady, dałaby się dobrze zastosować do twórczości Brodersona.

Przyjechał do nas z Rosji. Tam w „andrejewszczyźnie“, futurystyce, w muzyce i rewji podawano marjonetkom i kłownom zawile treści. Sztuka Brodersona nasiąkała tym światem.

Swoje pajace wypychał zamiast trocinami — problemami. I to ze samych szczytów. Prawią czasami o „chaosie bytu“, o symbolicznych zmierzchach i świątach, o wyzwoleniach, — gwarzą o tem w tonie historjografów i z miną kłownów.

Dlatego też teatrzyk Brodersona, to zawrotna maskarada. Porywa nas wielokolorowy i arcymelodyjny wir, ale w każdej chwili można się spodziewać, że jakaś maska szepnie nam coś zupełnie dziwnego i zawiłego, i że uagle odśrodkowa siła pchnie nas poza kulisy owej rozśpiewanej zabawy.

To jest poprostu maskarada — sprzeczności. Cyrkówka z łatką tatesu, „hocmach“ z jedną uogawicą w kratki, jak u jazzowego negra, — to tylko czyste zewnętrzny jej ślad. Podobnie jak rymy Brodersona, które górę Synaj swatają z butlą wina, księżyc z papierosnicą — te wręcz bliźniacze rymy. Ale jeśli mówię o maskaradzie sprzeczności, to przychodzi mi na myśl „Lec“ (blazen) z „Nocy na starym rynku“ Pereca, który ze smutną ironją kwitkuje bałagan żydowskiej rzeczywistości. Ten Lec ma w poezji żydowskiej swoje potomstwo, do którego w pewnym sensie i Broderson się zalicza.

Ale odszedł już jednak o sporo kroków dalej. Jeżeli perecowski Lec zdaje się robić ostateczny bilans, Broderson, po kilku ostrych lykach pesymizmu, po zmierzchowych wizjach pokrewnych zarazem nieco niemieckim ekspresjonistom, poczuł pod sobą mocną bazę w wielkim społecznym procesie naszych czasów.

Na „maskaradę sprzeczności“ pada już zatem teraz nowe światło. O tem mówią coraz wyraźniej jego ostateczne poezje.

Na scenie? Na niej dźwiga Broderson bałagan do poziomu formy teatralnej. Wyprawia zawrotne harce ze słowem. Akrobatyczne kawały stroi na pograniczu folkloru i modernizmu. Czasem robi się istota da da, gdzie dla dźwięku gotów jest skojarzyć Omara z komarem. Ale w ostatecznym rezultacie otrzymujemy jakgdyby czwarty wymiar języka. Ten pewien brak skrupułów prowadzi do tego, że język rozpiną się do nowych rozszerzonych granic. Jest w tem zresztą dużo z ekspresjonistycznego dyssonansu, którego działanie wychodzi potrójnie wzmożone — w muzyce.

A muzyka pozostaje czołowym żywiołem Brodersonowskiej poezji.

H. WEBER

TEATR „BAGATELA“

Piątek 11 przedpoł.: „Kopciuszek“; 8.45 Wesele w miasteczku“ (premiera — wyst. P. Bursteina). Sobota 8.45 wiecz.: „Wesele w miasteczku“

TEATR DOMU ŻOLNIERZA

Piątek 3.30 pop.: „Manewry jesienne“; 7.30 wiecz.: „Twardowski na Krzemionkach“.

TEATR POLSKI W KATOWICACH

Piątek 12 w poł.: Koncert Wandy Werminskiej“ 4 pop.: „Trójka hultajska“; 8 wiecz.: Koncert Wandy Werminskiej. Sobota 3.30 pop.: „Skapiec“; 8 wiecz.: „Firma“.

—o—

REPERTUAR KINOTEATRÓW KRAKOWSKICH

ADRIA: „Dzika dziewczyna“.
 APOLLO: „Moje marzenie to Ty“ (Liljan Harvey, Lew Ayros).
 ATLANTIC: „Jennie Gerhardt“ (Sylvja Sidney).
 DOM ŻOLNIERZA: „Pat i Patachon jako gazeciarze“.
 MUZEUM: „Pod dachami Paryża“ oraz film dla młodzieży „Skippy“.
 PROMIEN: „Raj podlotków“ (Anny Ondra, Karol Lamacz).
 SŁONKO: „Sto metrów miłości“ (Zula Pogorzelska, Adolf Dymuszka).
 SZTUKA: „Kocham Cię w środę“ (E. Landi, M. Jordan, W. Baxter, V. Jory).
 SWIT: „Przybłąda“ (film polski) Ina Benita, Z. Staniewicz.
 UCIECHA: „Wielka księżna Aleksandra“ (Marja Jeritz, Leo Szlezak, Szóke Szakali).
 WANDA: „Burza o brzasku“ (Nils Asther).

Ostrzeżenie!

Nie dajcie się oszukiwać i nie pijcie bezwartościowego piwa po tej samej cenie co piwo znanych browarów.

PIĄTEK, 2. LUTEGO.

Kraków (3043). 9: Audycja poranna. 10: Nabożeństwo, kazanie, muzyka religijna. 11.57: Sygnał czasu, hejał, wiadomości meteorologiczne. 12.15: Poranek muzyczny z Filharmonji Warsz., poświęcony muzyce słowackiej; dyr. A. Wyleżyński, — W przerwie o 13: „Gawędy podhalańskie“ — p. Wł. Dorula. 14: Pogadanka dla rolników. 14.15: Muzyka ludowa z płyt. 14.35: Recital śpiewaczy H. Korffówny (sopr.) 15: Słuchowisko wiejskie prawnicze. 15.30: Koncert orkiestry salonowej H. Adamskiej-Grossmanowej. 16: Program dla dzieci. 16.30: Płyty. 16.45: Recytacje poezji. 17: „Z podróży do Katalonji“ — inż. R. Feliński. 17.15: Koncert orkiestry dętej, w programie muzyka ludowa. 18: Słuchowisko: „Magia“ Chestertona. 18.40: Płyty. 19.05: Rozmaitości, komunikaty. 19.15: „Świat fantastyczny ludów pierwotnych“ — prof. Dr. A. Stawarski. 19.30: Wiadomości bieżące. 19.35: Płyty. 19.45: Odczyt aktualny. 20: Pogadanka muzyczna — p. M. Gliński. 20.15: Koncert symfoniczny z Filharmonji Warsz., dyr. W. Ferrero, A. M. Guglielmetti (sopr.). — W przerwie: dziennik wieczorny. 22.40: Wiadomości sportowe. 22.50—23.30: Muzyka taneczna, — o 23: Wiadomości meteorologiczne i policyjne.

Warszawa (1415). 9—23.30: p. Kraków.

Katowice (3058). 9—14: p. Kraków. 14: Koncert orkiestry mandolinistów. 14.35—18.45: p. Kraków. 18.45: Rozmaitości. 18.55: „Ciężenie Polski ku morzu“ — Dr. M. Budek. 19.10: Arje operowe i pieśni w wyk. Fr. Paci (baryt.). 19.45—23: p. Kraków. 23: Skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Lwów (3774). 9—16.30: p. Kraków. 16.30: Zagadki muzyczne dla młodzieży. 16.45—19.05: p. Kraków. 19.05: Rozmaitości. 19.25: Audycja poświęcona Arturowi Górskiemu. 19.45—23.30: p. Kraków.

Wiedeń (5068). 10.20: Audycja szkolna. 12: Koncert popularny. 15.50: Program muzyczny dla dzieci. 17.05: Muzyka szwedzka. 18.55: Reportaż z zawodów narciarskich. 19.30: Wieczór muzyki Benatzky'ego. 23: Muzyka lekka.

Paryż (3128). 13.35: Nowości z płyt. 21.10: Koncert symfoniczny, dyr. Mathieu.

Budapeszt (5495). 14: Muzyka cygańska. 15.45: Koncert. 19.35: Wesoły wieczór. 21.40: Piosenki. 22.30: Muzyka jazzowa i cygańska.

125-lecie urodzin Darwina

W dniu 12 b. m. mija 125 lat od chwili urodzenia Karola Darwina. Wielki uczony angielski, twórca głośnej teorii o pochodzeniu człowieka, ujrzał światło dzienne w dniu 12 lutego 1809 w miejscowości angielskiej Shrewsbury.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Nowy „występ“ bojówkarzy O. W. P.

Z Warszawy donoszą: Onegdaj w sali Stow. techników miało się odbyć zebranie akad. oddz. „młodych narodowców“, lecz Komisarjat Rządu nie udzielił zezwolenia na zgromadzenie.

Na ul. Czackiego zgromadziły się tłumy młodzieży, które zostały rozpędzone przez policję. Wówczas podzieleni na liczne grupki, młodzieńcy urządzili szereg „demonstracji“ w lokalach publicznych i na ulicach.

Jedną z awanturniczych grup wybiła szybę wystawową „Wiadomości Literackich“ w gmachu IPSU przy ul. Królewskiej 13. Wybito również szereg szyb w sklepach żydowskich na Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej.

Do zachwałych napaści došlo w ogrodzie Saskim, gdzie młodzież z pod znaku OWP w bezczelny sposób zaczepiała przechodniów Żydów, przyczem kilkunastu z nich porażono.

Władze bezpieczeństwa powiadomione o karygodnych wybrykach, rozesłały patroli policyjne, które do późnego wieczora krążyły po ul. Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej.

Zatrzymano 17-tu demonstrantów, w tej liczbie

następujących studentów: Jerzego Krzyczkowskiego (Politechnika), Jana Laskowskiego (SGG.V.), Zbigniewa Turczyńskiego (SGGW), Franciszka Gąsowskiego (SZ. N. Pol.), Henryka Gąseckiego (Politechnika), Ryszarda Kleaiewskiego (Un. Warsz. wydz. prawa), Henryka Gołębiowskiego (Politechn.), Jerzego Ciepechałka (WSH), Zdzisława Dziubiaka (Politechn.), Jana Zalewskiego (podającego się za studenta) i in.

Studenci: Krzyczkowski i Laskowski złapani zostali na gorącym uczynku wybięcia szyby w „Wiadomościach Literackich“, czterech mścycieli, którzy wybili szyby w księgarni Sobola (Jasna 18) zatrzymał przechodzący rzodoznik Straży Granicznej Jan Konrad Ścigając awanturników, użył on broni palnej na postrach.

Wszyscy zatrzymani, niektórzy z nich niejednokrotnie już notowani za podobne „wyczyny“, osadzeni zostali w areszcie śledczym. Odpisy dochożeń w sprawie studentów, uczestników burd ulicznych zostaną przesłane do władności rektorów. Śledztwo jest w biegu i zatacza coraz szersze kręgi.

Prezydent Sokółów w polsko-palestyńskiej Izbie handlowej

Warszawa. (ZAT). W tych dniach prezydent Agencji Żydowskiej p. Nahum Sokółów złożył przeszło godzinną wizytę Polsko-Palestyńskiej Izbie Handlowej celem zapoznania się z działalnością tej instytucji pracującej nad ożywieniem stosunków gospodarczych między Polską a Palestyną. Prezydent Sokółów przyjęty został przez członków zarządu z p. prezesem Lewitem na czele Zorganizowano specjalne posiedzenie, na którym p. prezes Lewite w dłuższym orędniowieniu powitał dostojnego gościa i złożył sprawozdanie działalności Izby. Prezydent Sokółów wskazał na wielkie znaczenie realnej działalności Izby oraz porównał ją z American Economic Committee for Palestine w Nowym Jorku. Następnie p. prezydent zapoznał się z poszczególnymi resortami Izby.

Prezydium Rady m. Katowic — bez udziału Niemców

Onegdaj odbyły się wybory w Radzie miejskiej Katowic. W ostatecznym głosowaniu na prezesa Rady otrzymał dotychczasowy prezes poseł Piechulek (Ch. D.) 32 głosy, i radny Cichoń (niem.) 20 głosów. Wybrany zatem został prezesem Rady poseł Piechulek (Ch. D.). Wiceprezesem wybrano r. Ligonia (san.) 26 głosami. Kandydat niemiecki, radny Firschke (niem.) otrzymał 18 głosów.

Sekretarzem Rady wybrano p. Urbańczyka (NPR), zastępcą sekretarza p. dr. Ziółkiewicza (PPS) Niemcy w czasie głosowania oddali czyste kartki. W wyniku głosowania w skład Prezydium Rady miejskiej weszli wyłącznie przedstawiciele klubów polskich. W końcu posiedzenia wybrano Wydział Wykonawczy w składzie zeszłorocznym.

Dwie tajemnicze zbrodnie w Warszawie

Z Warszawy donoszą: Nocy megdajskiej została Warszawa zaalarmowana morderstwem, jakie wydarzyło się wśród zagadkowych okoliczności w samym centrum miasta. Przy zbiegu Nowego Świata i Ordynackiej, zbliżyło się do dorożki jakiegoś towarzystwo złożone z elegancko ubranego ko biety i dwu wytwornych parów. Młoda kobieta i mężczyzna pomogli wsiąść do dorożki starszemu panu, przyczem wręczyli dorożkarzowi 5 zł jako zapłatę i wskazali adres, pod który ma zawieźć starszego pana. Gdy po trzech kwadransach dorożkarz przybył pod wskazany adres, okazało się, że w dorożce leży trup. Przy wóciach znaleziono 3 bilety wizytowe z napisem Augustyna

Salomonowicz, inżynier komunikacji Wilno. Poza tem żadnych dokumentów, ani pieniędzy przy trupie nie znaleziono. Wezwany lekarz stwierdził że rzekomy Salomonowicz został otruty niewiadomą trucizną i w stanie agnacji wsadzono go do dorożki.

Druga zbrodnia miała miejsce w domu nr. 44 przy ul. Olgierda na Bródnie. W domu tym przed trzema dniami wynajął mieszkanie pracownik puństwowch zakładów inżynierji, 24-letni Stanisław Radomski. W dniu wczorajszym Radomski przeprowadził się z lotyczasz najnowszego mieszkania. Około północy dojecha do niego uwagę, iż drzwi mieszkania nowego lokatora są otwarte. Dozorca wszedł do wewnątrz i wówczas zauważył Radomskiego, leżącego bezwładnie na środku pokoju. Wezwany lekarz pogotowia stwierdził już śmierć Radomskiego, a oględziny ujawniły na szyi zmarłego ślady uduszenia.

Zwłoki zabezpieczono na miejscu i wszczęto natychmiast śledztwo. Zaczadzi podejrzenie, iż Radomski padł ofiarą mordu na tle abanankowem.

Członek O. W. P. skazany na półtora roku więzienia

Z Częstochowy donoszą: Onegdaj w sądzie okręgowym w Częstochowie, na ławie oskarżonych zasiadł członek OWP Florjan Markowski, oskarżony o napad skrytobójczy w sierpniu ub. r. na współpracownika jednego z miejscowych pism, Dawida Altmanna. Według aktu oskarżenia Markowski zadał swej ofierze cios sztyletem w bok na ulicy, przyczem Altmann, przyciskając ramę twardą ręką, zdołał dogonić napastnika i oddać go w ręce policji.

Ponieważ czyn Markowskiego wydarzył się w okresie silnie uprawianej przez OWP. agitacji antyżydowskiej, przeto władze po aresztowaniu Markowskiego przeprowadziły szereg rewizyj i czołowych członków Stronnictwa Narodowego i dokonały licznych aresztowań.

Po przemówieniach obrońców sąd wydał wyrok, skazujący Markowskiego na półtora roku więzienia i zasądzenie powództwa cywilnego na rzecz Altmanna w sumie 400 zł.

Niemieccy oszuści grasowali na Śląsku

Z początkiem 1927 r. pojawiły się w prasie województwa śląskiego ogłoszenia przedsiębiorstwa pożyczkowego „Der Kapitalmarkt“ z siedzibą w Niemczech. Przedsiębiorstwo to proponowało na dogodnych warunkach pożyczki obywatelom polskim za zabezpieczeniem hipotecznem. Firma miała przeprowadzać transakcje pożyczkowe przy

Kraków: Apteka Czternasta M-ra W. Radwskiego, Lubicz 7

pomocy zastępców, rozsianych po wszystkich większych miejscowościach, w liczbie około stu. Na poczet rzekomych pożyczek pobierali zastępcy od setek osób zaliczki na koszty manipulacyjne, dochodzące w wielu wypadkach do 300 złotych od osoby.

Kiedy po długim daremnie wyczekiwaniu kandydaci na pożyczkę zorientowali się, że mają do czynienia z wyrafinowanymi oszustami, zaczęli zgłaszać swe pretensje do władz bezpieczeństwa.

W związku z tem policja śląska przeprowadziła żmudne dochodzenia, w wyniku których aresztowano 14 zastępców przedsiębiorstwa „Der Kapitalmarkt“. Sprawę przekazano władzom sądowym. Według pobieżnych obliczeń, poszkodowanych zostało przez wspomnianą firmę i jej zastępców około 1.000 osób.

Główni aranżerowie tej monstrualnej afery oszukańczej, w których rękach spoczywało kierownictwo akcji na terenie województwa śląskiego, znajdują się w Niemczech.

Tyfus plamisty na Wileńszczyźnie

Na obszarze wileńszczyzny zanotowano ostatnio coraz częstsze wypadki zachorowań na tyfus plamisty.

Od 1 do 27 bm. włącznie zarejestrowano 201 wypadków duru plamistego, w tem 8 zakończyło się śmiercią.

Największe nasilenie duru plamistego zaobserwowano w pow. dziśnieńskim.

Na teren objęty epidemią wyruszyło 5 kolumn epidemicznych pod kierunkiem lekarzy specjalistów.

Z Żywca

TOW. „ŻYDOWSKI DOM LUDOWY“ odbyło w ub. niedzielę swoje doroczne walne zgromadzenie. Po zagajeniu i złożeniu sprawozdania z działalności ustępującego wydziału przez p. Dra Taflowicza, udzielono temuż absolutorjum i wybrano nowy zarząd: pp. Zygmunt Hoffmann (prezes), Dr. Roman Nehmer (wiceprezes), oraz Wilhelm Hoffmann, Józef Hornung, Mateusz Birnbaum, Saul Pillersdorf, Bruno Rosenthal, Jakób Rübefeld i Adolf Wachsberger.

ORG. HITACHDUT założona onegdaj przyjęła nazwę „Agudat Arlosorow“. W dniach najbliższych ma nastąpić otwarcie lokalu. Również i ta organizacja przeprowadza między swoimi członkami akcje samokontyngentowania na rzecz K. K. L.

AKCJA „KFAR USYSZKIN“ znajduje się już w toku likwidacji. Kontyngent na Żywiec nałożony został już osiągnięty i należy spodziewać się jego znacznego przekroczenia. (Chad)

Tragedja naszego narodu otworla nam oczy
Zaden Zyd nie moze teraz stac na uboczu
Ofiarujcie na Keren Hajesod

ZYDOWSKI KOMITET POMOCY BEZROBOTNYM w Krakowie, Skawlińska 2 jest już czynny
Konfo P. K. O. Nr. 412.412
Czy zadeklarował Pan już swój datek na miesiąc styczeń do kwietnia br.?
Jeśli nie — uczynj Pan to zaraz! Jedza w ulicy żydowskiej woła o pomoc!

OD NASZYCH KORESPONDENTÓW

KRONIKA BIELSKO-BIALSKA

WIECZÓR Z OKAZJI 13 LAT ISTNIENIA „HISTADRUT HAOWDIM” urządził w ub. niedzielę wieczór przez tut. organizację „Hechaluc” wypadki nader udatnie. W wypełnionej po brzegi sali „Hitachdut” zagał zebranie m. „Hechaluc”, tow. Meir Bester (Gordonja), poczem nastąpiły powitania tow. Józefa Zinsa (Liga Pracująca Palestyny), Brilla (Chaluc Kialzoni) i Fingerhuta ((Chaluc Mizrahi). Piękny referat o „Histadrut Haowdim” wygłosił tow. Eljaba Wilf, członek nac. sekc. „Ichud Hakwuzot” w Krakowie. Zebranie powzięło spontanicznie rezolucję, protestującą przeciwko ograniczeniu alij, oraz wysłało listy powitalne do „Histadrut Haowdim” i do centrali „Hechaluc”.

HAKOAH BIELSKI WŚRÓD NAJLEPSZYCH W POLSCE KLUBÓW PŁYWACKICH. Jak wynika z opublikowanego onegdaj sprawozdania Polskiego Związku Pływackiego o działalności w ub. sezonie, zajmuje „Hakoah” bielski w ogólnej punktacji szóste miejsce wśród wszystkich klubów pływackich w Polsce. „Hakoah” zdobyła 39 punktów i 2 rekordy. Z żydowskich klubów pływackich „Hakoah” stoi na pierwszym miejscu, gdyż krakowska „Makkabi” jako następny klub żydowski, znajduje się dopiero na 10 miejscu.

ZAWODY HOCKEJOWE „SIEMIANOWICKI” K. H. — B. B. E. V., rozegrane na wezwanie B. B. E. V. we wtorek w Bielsku, zakończyły się zwycięstwem gości w stosunku 4:3

ŚMIERĆ PRZY PRACY. Wiktor Tedisch, robotnik transportowy, lat 54, podczas ładowania mebli przy ul. Kozielec w Bielsku, nagle załamał i zmarł na miejscu wskutek udaru serca.

Miasto Biała w poszukiwaniu burmistrza

Onegdaj zebrała się nowo wybrana Rada Gminna m. Białej na pierwsze swe posiedzenie. Jak wiadomo, na podstawie ostatnich wyborów weszło do Rady Gminnej 10 Polaków z listy Polskiego Bloku Pracy Gospodarczej, 6 socjaldemokratów, 5 Niemców, 2 Żydów (wybranych z listy Polskiego Bloku Pracy Gospodarczej), oraz 1 Polak, nienależący do żadnej partii. Mandatarjusze żydowscy pp. rabin Dr. Hirschfeld i adw. Dr. Feuereisen przystąpili jako członkowie do Klubu Polskiego.

Wczorajsze inauguracyjne posiedzenie nowej Rady Gminnej odbyło się przy wypełnionej galerii — w obecności starosty Dra Albertego. Klub Polski, na czele prof. Lubaś, zajął miejsca po prawej stronie sali, socjaldemokracy z postem Pajakiem w środku(?), Niemcy po lewej stronie. Posiedzenie otworzył dotychczasowy komisarz rządowy p. Bastgen, wskazując na stosunkowo dobre położenie m. Białej i życząc nowej Radzie wydajnej pracy dla dobra miasta. Następnie wybrano na przewodniczącego posiedzenia p. inż. Szumca (Klub Polski), który powołał na asesora pp. posła Pajaka (PPS) i inż. Schmeję (Niemiec).

Na porządku dziennym znalazły się wybory burmistrza, wiceburmistrza i ławników. Do wyborów jednak nie doszło, gdyż mocą zarządzenia Wojewody ma być wybrany burmistrz zawodowy, a to tymczasem na okres jednego roku. Ponieważ jednak dotychczasowy komisarz rządowy p. Bastgen opuścił Białę i Klub Polski jako najsilniejszy nie znalazł dotąd odpowiedniego kandydata na stanowisko burmistrza, uchwalono rozpisać konkurs na stanowisko burmistrza miasta Białej. W tym celu odroczone posiedzenie na 26 lutego, przyczem jeszcze ustalono pensję przyszłego burmistrza, która ma odpowiadać grupie VI a urzędników państwowych, t. j. że wraz z ustawowymi dodatkami wynosi niecałe 600 zł miesięcznie. Rozstrzygnięcie konkursu powierzono specjalnej komisji, w skład której wchodzi prof. Lubaś, Sikora i Dr. Feuereisen (Klub Polski), poseł Pajak (PPS) i p. Zipser (Niemiec).

Jeśli sami sobie nie pomożemy — któż nam pomoże?...

Przestrzegamy na każdym kroku bojkotu towarów pochodzenia z hitlerowskich Niemiec!

KRONIKA TARNOWSKA

PRELIMINARZ BUDŻETOWY M. TARNOWA na rok 1934/35 obraca się w sumie 1,204.000 zł., jest więc nieco niższy od zeszłorocznego. Budżety przedsięwzięcia biorstw miejskich, a więc gazowni, elektrowni, wodoociągów i rzeźni wynoszą w dochodach i wydatkach kwotę 2,385.000 zł. (w r. 1933/4 zł. 3,046.000). Mimo bardzo poważnego deficytu postanowiono tramwaje utrzymać.

WYBORY DO KAHALU mają się podobno odbyć za trzy miesiące. Obecny zarząd kahału uchwalili już budżet, który wynosi 274.000 zł. Ułożenie budżetu świadczy o kontynuowaniu dotychczasowej polityki klik kahałowych.

ZE SĄDOWNICTWA. Dr. M. Brodziński, kierownik sądu grodzkiego i Jan Pykosz, sędzia okręgowy śledczy z Tarnowa, zostali mianowani sędziami okręgowymi w Tarnowie.

ZE SCENY. W sobotę 3 b. m. wystąpi o godz. 2:30 popołudniu w sali Strzeleckiej (Ogród Strzelecki) znany poeta żydowski Mojżesz Broderson z referatem i recytacjami.

KRONIKA RZESZOWSKA

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA. Tutejsza Kasa Chorych, przekształcona na podstawie t. zw. ustawy scaleniowej na Ubezpieczalnię Społeczną, z siedzibą w Rzeszowie, obejmuje powiaty kolbuszowski, łańcucki, ropczycki i rzeszowski. Komisarzem zarządzającym jest Edward Kalinowski, dyrektorem p. M. Sopotki. W ostatnich dniach ukazały się na murach miasta obwieszczenia Ubezpieczalni, wobec czego wskazane jest, by interesowani we własnym interesie zastosowali się do zawartych w nich wskazówek, celem uniknięcia grzywien.

PRZED WYBORAMI DO RADY MIEJSKIEJ. — W Rzeszowie nie odbyły się dotychczas wybory do Rady Miejskiej, mimo, że w innych miastach województwa jest już po wyborach. Wybory mają się odbyć z końcem kwietnia lub z początkiem maja br.

NAPAD RABUNKOWY NA RODZINĘ ŻYDOWSKĄ. Onegdaj w porze nocnej napadli na dom Izaka Grossa we wsi Stanisławskie ad Kolbuszowa — trzech zamaskowani bandyci, którzy po steroryzowaniu domowników rewolwerami zrabowali 146 zł. i 18 dolarów. Po energicznych dochodzeniach i pościgu ujęto Józefa Dziubka, Eugenjusza Mularza i Jana Maika, których odstawiono do tutejszego sądu. Są to znani policji przestępcy, którzy mają też na sumieniu zastrzelenie posterunkowego w Borystawiu.

ARESZTOWANIE AKUSZERKI. W ostatnich dniach dokonano aresztowania akuszerki Marji Szpala z Tyczyna ad Rzeszów. Karana już za dokonanie niedozwolonych zabiegów lekarskich, spowodowała znowu śmierć niejakiej 27-letniej Walerji Kapłan z Lubnia ad Rzeszów, na skutek spędzenia płodu.

ZASĄDZENIE URZĘDNIKÓW TYMCZASOWEGO WYDZIAŁU POWIATOWEGO. Przy kontroli kasowej, dokonanej z początkiem 1933 r. w Wydziale powiatowym w Tarnobrzegu, stwierdzono brak 15.723 zł. 36 gr. Na skutek wdrożonych dochodzeń wytoczono akt oskarżenia przeciw kasjerowi Ludwikowi Wolańskiemu, rachmistrzowi Franciszkowi Kuryli i egzекutorowi Piotrowi Stępieniowi. Sąd orzekający na sesji wyjazdowej w Tarnobrzegu nie dał wiary tłumaczeniu oskarżonych Wolańskiego i Kuryli, którzy fałszywie uzgadniali rachunki dla użytku władz, a swój proceder długo w ten sposób uprawiali. Zasądzone wobec tego Wolańskiego na 2 lata, Kurylę na 15 miesięcy więzienia, Stępienia uniewinniono.

ZE SCENY. Tut. żyd. tow. dram. „Scena” po dłuższej przerwie rozpoczęło pracę; dnia 3 lutego odegrano sztukę D. Bergelsohna p. t. „Der Tojber” (Młyn), w najlepszej obsadzie.

KINO „WANDA” wyświetla od 3 do 7 lutego film palestyński „Sabra”.

ARESZTOWANIE FALSZERZA 10-CIO ZŁOTÓWEK. W tych dniach udało się ująć w naszym mieście niejakiego Jana Sitkowskiego, stolarza ze Lwowa, który za fałszywe 10-złotówki zakupywał różne towary. Przy aresztowanym bowiem znaleziono bardzo wiele monet 10-złotowych. Zachodzi prawdopodobieństwo, że aresztowany należy do szajki fałszerzy monet, którą onegdaj zlikwidowano w Brzuchowicach. Z tego też powodu aresztowanego odsawiono do dyspozycji sądu we Lwowie.

ŚMIERĆ PRZY PRACY. Onegdaj udał się 27-letni Władysław Gołda, rolnik z Gwoźnicy Górnej ad Rzeszów wraz z Michałem Wojewódką do pobliskiego lasu dla ścięcia drzewa na opał. Podczas ścinania drzewa, część jodły padła na ziemię i uderzyła Gołdę w ten sposób w nogę, że ją zmiażdżyła od stopy do kolan. Wskutek upływu krwi Gołda po kilkugodzinnych mękach zmarł.

Z SALI ODCZYTOWEJ. Dziś w piątek w Domu Ludowym (własny lokal) o 7 i pół wiecz., staraniem stow. żyd. akad. „Makabea” referat p. M. Fröhlicha na temat „Bernard Shaw i jego znaczenie”.

Z Nowego Sącza

POBYT GEN. SEKRETARZA ORG. SJONSKIEJ W NOWYM SĄCZU. Dnia 24 ub. m. przybył do naszego miasta na wizytację Organizacji sjonistycznej gen. sekretarz Org. Sjon. tow. A. Hofstätter. W czasie swej bytności odbył tow. Hofstätter posiedzenie z Komitetem Lokalnym oraz z organizacjami „Akiba”, „Bnej Sjon” i „Hanoar Hacijoni” i był obecnym na Walnem Zebraniu Org. Stamsjoniskiej, na którym przemawiał o sprawach aktualnych.

WYSTAWA ROBÓT RĘCZNYCH I KILIMÓW. — Kolo Pań przy Ezerze Chalucowej otworzyło wystawę robót ręcznych i kilimów, na który to cel Drowie Weindlingowie użyczyli części swego mieszkania prywatnego. Z niepospolitym smakiem i wytwornością przez p. Drową Weindlingową i inne Panie z Koła urządzona wystawa, zawiera mnóstwo pięknych i miśternych eksponatów z zakresu robót ręcznych oraz kilimy z wytwórni tutejszego Sieroćnica żydowskiego, które cieszą się powszechnym uznaniem dla piękności rysunku, doboru kolorów i jakości wykonania.

Uroczyste otwarcie odbyło się w ubiegłą niedzielę, wobec licznie zebranej publiczności i przedstawicieli wszystkich prawie organizacji sjonistycznych i społecznych. Przemówienie wygłosił tow. p. Drowa T. schowa i tow. p. Dr. Syrop.

Wystawa prócz soboty otwarta będzie do poniedziałku 5 b. m.

WYJAZD CHALUCÓW DO EREC. Dnia 27 ub. m. zegnali Sącz troje chaluców, wyjeżdżających do Erec. O godzinie 12-tej w nocy zebrało się na dworcu głównym około 200 osób, należących do różnych grupowań sjonistycznych, którzy z Hatikwą na ustach zegnali odjeżdżających tow. tow. Kornównę (Gordonja), Wolfównę (Szomer Hacair), Sonderlinga (Ceirei Mizrahi). Grupa tych chaluców stanowi załedwie drobną część tych chaluców naszego miasta, którzy czekają i są gotowi do wyjazdu w dniach najbliższych.

WALNE ZEBRANIE S. P. P. HITACHDUT. Dnia 21 ub. m. odbyło się Walne Zebranie S. P. P. Hitachdut, które zagał tow. Ch. Gutreich. Po odczytaniu protokołu złożono sprawozdania, nad którymi rozwinęła się żywa dyskusja. Ustupiającemu zarządowi udzielono absolutorjum, poczem przystąpiono do wyborów nowych władz, w skład których wszedł dotychczasowy prezes tow. Gutreich jako przewodniczący, oraz 9 członków zarządu.

Z ŻYCIA NOWOSĄDECKIEJ MAKKABI. Sekcja tennisa stołowego po zajęciu czołowego miejsca w mistrzostwach Nowego Sącza tak w singlu, jak dublu kroczy na czele tabeli okręgu krakowskiego w grach o mistrzostwo klasy B, bez utraty punktu. Ostatnie zawody tennisa stołowego przyniosły 3 sukcesy, a to: z Gwiazdą 6:1, Makkabi (Stary Sącz) 7:0, K. P. W. Sandecja 7:0. W lutym gościć będzie w Nowym Sączu renomowany zespół reprezentacyjny Tarnowa.

Sekcja narciarska wysłała ostatnio 9 uczestników do Sianek na obóz zimowy W. Z. Makkabi.

Onegdaj została utworzona w Nowym Sączu Delegatura K. O. P. T. S., w skład której weszli pp. naczelnik Krupski jako prezes, J. Steinbach, zastępca, J. Rubinfeld sekretarz, Sulisz skarbnik, Z. Kalt, kpt. żwiarski, Brandstätter, ref. spraw prow., Fink ref. spraw sędziowskich.

AKADEMJA KU CZCI BOROCHOWA. Staraniem Stow. Uniw. Lud. im. Maksy Rosenfelda odbyła się 20 ub. m. z okazji 16 rocznicy śmierci przywódcy robotników żydowskich. Bera Borochowa, uroczysta akademja. Na program akademji złożyło się przemówienie, chór oraz dwie jednoaktówki, oddane przez sekcję dramatyczną wspomnianego Stowarzyszenia.

ZE SPORTU

YMCA reaguje

Cyniczna kolizja teorii i praktyki YMCA

**Polska YMCA nie dopuszcza do propagandy wyznaniowej —
Krakowska YMCA nie dopuszcza... Żydów**

W Nr. 340 „Nowego Dziennika“ z dnia 12 grudnia ub. r. wytoczyliśmy przed forum publiczne sprawę fałszowania haseł i tendencji fundatora krakowskiej YMCA sp. Sereno Fenna. Podkreśliśmy cynizm, zawarty w interpretacji naczelnej zasady YMCA przez kierownictwo obecne. Przykładami zilustrowaliśmy metody, które można uważać za tendencję przeciw-żydowską na terenie Krakowa.

Prawdopodobnie w załatwieniu naszego artykułu, który wywołał reakcję kierownictwa krakowskiej YMCA, czytamy w styczniowym numerze „Wiadomości Ogniska Krakowskiego Polskiej YMCA“ umieszczoną na naczelnym miejscu deklarację Rady Krajowej Związku Młodzieży Chrześcijańskiej Polskiej YMCA o następującym brzmieniu:

„Wobec tendencyjnego oświeclania działalności Polskiej YMCA w niektórych organach prasowych, Rada Krajowa naszego Związku podaje do wiadomości ogółu, co następuje:

1) Polska YMCA, zorganizowana 30 marca 1923 roku, jako Stowarzyszenie o Statucie zatwierdzonym przez polskie Władze rządowe, jest samodzielną instytucją polską, w działaniu swoim od czynników zagranicznych niezależną.

2) Kierownictwo Polskiej YMCA spoczywa w rękach Rady Krajowej, wybieranej przez Walne Zjazdy Ognisk. Zarządy Ognisk miejscowych wybierane są przez członków tych Ognisk i składają się wyłącznie z Polaków. Rada Krajowa i Zarządy Ognisk kierują całą działalnością Związku i ponoszą za nią pełną odpowiedzialność.

3) Członkiem i uczestnikiem Związku może być każdy chrześcijanin.

4) Polska YMCA nie dopuszcza w swej pracy jakiegokolwiek propagandy wyznaniowej.

5) Polska YMCA jest organizacją apolityczną i bezpartyjną.

Kierując się temi, a nie innymi zasadami w swej działalności, Polska YMCA stoi otworem dla każdego, kto zechce się z jej pracą zaznajomić bezpośrednio.“ (Podkreślenia nasze. — Red.).

Komu na pociechę została owa deklaracja zredagowana? Jeśli nam w odpowiedzi, to musimy stwierdzić, że w pierwszej swej części potwierdza ona nasze zarzuty, a w drugiej zaprzecza faktom, które żyją jeszcze i mogą w sposób zdecydowany świadczyć przeciw treści ideowej deklaracji.

W pierwszym punkcie deklaracji zapomniała nas Rada Krajowa Związku Młodzieży Chrześcijańskiej Polskiej YMCA, że w działaniu swym jest Polska YMCA niezależną od czynników zagranicznych. Wiemy o tym, bo w przeciwnym razie, podobnie, jak w całym cywilizowanym świecie, YMCA istniałaby dla człowieka, a nie rasy i wyznania. Prawda o niezależności jest prawdą o antysemityzmie, jest zarazem prawdą o pohańbieniu pamięci sp. fundatora gmachu krakowskiego.

Również i drugi punkt deklaracji, mówiący o tych, którzy kierują działalnością YMCA i ponoszą za nią odpowiedzialność, jest zmutny w swej prawdzie. Na czele organizacji YMCA stoją ludzie, stanowiący bezsprzecznie umysłową elitę miasta. Jakim to wpływom musieli oni ulec, aby zdobyć się na słynne oświadczenie, że w pływalni YMCA nie odbędą się zawody pływackie, jeśli w jednej z drużyn znajdują się zawodnicy żydowscy? Czy to się godzi, by ludzie, którzy reprezentują Polskę w wielkich sprawach, hańbili ją w małych? Czy godzi się, aby twórcy teorii naukowych znaczeniu światowemu, — bo tacy są między nimi, — aby prawdziwi Europejczycy, których nazwiska reprezentują Europę w Polsce i Polskę w Europie, osobami swymi bronili tak niskiej sprawy, jak obrona „czystości rasowej“ wody w pływalni krakowskiej? Równoczesna reprezentacja

tych dwu biegunowo przeciwnych „kultur“, jest czemś wybitnie przykrem i niezrozumiałym.

„Członkiem i uczestnikiem związku może być każdy chrześcijanin.“ Jakże mógł przypuścić ideowy twórca ruchu, że pojęcie chrześcijaństwa zidentyfikuje się na terenie krakowskim z pojęciem „wroga Żyda“? Jakże mógł pomyśleć o tem w czasie tworzenia programu wychowania obywatela przez kształcenie charakteru, gdy kładł serce w wielką sprawę człowieka prawego!

Jakie zatem prawo ma Polska YMCA (czytaj Krakowska), przyjmując trójróżny znak twórcy, jednoczący w sobie trzy podstawowe zasady prawego człowieka, do pohańbienia człowieczej godności z powodu rasy, czy religii, jaką człowiek reprezentuje? Gdzie jest prawo, które instytucji, zabraniającej prowadzenia jakiegokolwiek propagandy pro- i contra-wyznaniowej przypomni, że prowadzyciel wychowania obywatelskiego winien być człowiekiem duchowo prostym, a nie skoszlawionym jadem antysemityzmu, o duszy nadpsutej narodziła mi nienawiści.

Czytamy na wywieszkach YMCA, że „jest ona odskocznią indywidualnej inicjatywy, platformą wzajemnego zrozumienia, miejscem bezinteresownej pracy dla drugich“. Drudzy: to w żadnym wypadku — Żydzi. My Żydzi w obywatelskim ujęciu YMCA jesteśmy poza nawiasem pojęcia: człowiek!

Jak panowie z Zarządu YMCA godzą to z wielkim testamentem, który objeli i z wielką kulturą, którą reprezentują, pozostanie dla nas niezrozumiałym. A może wystarczy zaglądnąć do pierwszego lepszego podręcznika, traktującego o zoologicznych objawach antysemityzmu u ludzi kultury, aby znaleźć właściwe rozwiązanie.

(A. Z.)

Występując na łamach naszego pisma od szeregu lat przeciwko kierownictwu i postępowaniu Krakowskiej YMCA, wykluczającej żydowskich zawodników od uczestnictwa w ćwiczeniach i zawodach sportowych w swoim gmachu, oraz zamieszczając grudniowy i powyższy artykuł p. A. Z. w tej materji — nie krytykowaliśmy ani nie zwalczaliśmy organizacji POLSKA YMCA, jako takiej, z jej oficjalnym programem i zasadami.

Kampanja nasza skierowana przeciw zarządowi i kierownictwu „Ogniska Krakowskiego Polskiej YMCA“. Wiemy bowiem dobrze, że YMCA w Warszawie i Łodzi (nie mówiąc o zagranicznych) zupełnie inaczej odnoszą się do Żydów, nie stawiając najmniejszych przeszkód żydowskiej młodzieży w korzystaniu z gmachów i ich urządzeń.

Toteż konstatujemy, że cytowana w powyższym artykule oficjalna deklaracja Rady Krajowej Polskiej YMCA jest może i prawdopodobnie w zgodzie z praktyczną jej pracą i metodami.

Zamieszczenie jednakowoż tej deklaracji w organie „Ogniska Krakowskiego Polskiej YMCA“ jest cyniczną kolizją teorii i praktyki ideowej YMCA.

Za tę sprzeczność programatyczną i organizacyjną odpowiada już Rada Krajowa Polskiej YMCA, nie może się bowiem zasłaniać nieznajomością stosunków, oraz zarzutów i krytyki pod adresem swego krakowskiego oddziału skierowanych, wydała wszak cytowaną deklarację „wobec tendencyjnego oświeclania działalności Polskiej YMCA w niektórych organach prasowych“.

Jest poniekąd zrozumiałym, że Polska YMCA jest „samodzielną instytucją polską, w działaniu swoim od czynników zagranicznych niezależną“, — ale nie ulega najmniejszej wątpliwości, że w łonie krajowej ogólnopolskiej organizacji YMCA nie mogą zachodzić zasadnicze, programo-

tyczne, organizacyjne, a nawet taktyczne sprzeczności, i że ognisko krakowskie YMCA, nie jest i nie może być niezależne od centralnego naczelnego organu Polskiej YMCA.

I dlatego jest zupełnie niezrozumiałym, jak może krakowska YMCA szermować pięknymi hasłami na papierze i akceptować „niedopuszczanie w swej pracy jakiegokolwiek propagandy wyznaniowej“, a z drugiej strony nie dopuszczać młodzieży żydowskiej do korzystania ze swych urządzeń sportowych — wbrew naczelnym zasadom Polskiej YMCA, wbrew nawet interesowi państwowego sportu polskiego. Ba — jak może być tak nietolerancyjną i ekskluzywną, by wykluczyć dorywczy start sportowców żydowskich zespołów państwowych zagranicznych.

To już jest nietylko sprzeczność i nietolerancja, zaściankowość i zaślepienie, ale — nonsense i zła wola.

A za to odpowiada nietylko zarząd krakowskiej YMCA, ale i Polskiej YMCA, wobec opinii publicznej.

W „Wiadomościach Ogniska Krakowskiego Polskiej YMCA“ z października 1933 r. pisze w artykule p.t. „Wychowujemy człowieka“ p. Wład. Zacharjasiewicz między innymi:

„Polska Imka wychowuje gromady jednostek, starając się wyzwolić z nich siły twórcze, obudzić potrzebę głębszej idei w życiu, oddania się służbie publicznej, pracy w atmosferze wzajemnej życzliwości i poszanowania. Instynkt moralny w oparciu o tak udoskonalony intelekt winien nas stale prowadzić szlakiem wiecznego postępu i wewnętrznej doskonalenia się.“

Pomagamy szukać prawdy w życiu, wychowując krytycznie i obiektywnie myślącego człowieka.

YMCA dąży do rozwoju samodzielności charakteru, jednak samodzielności nie ekscentrycznej wobec grupy, lecz przeciwnie skoordynowanej z dążeniami i ambicjami grupy.

YMCA grupuje wszystkich bez względu na różnice narodowościowe, rasowe, klasowe, czy polityczne. W pracy swej wychowawczej realizuje praktycznie zasady demokracji — tej demokracji, o której mówił prof. Jaworski, że tkwi w duszy obywatela, która składa się z wartości etycznych, a nie z głosów wyborczych.“

Kto propaguje „wychowanie człowieka“ i „kształcenie charakteru“ w organach prasowych, ten przede wszystkim musi stosować w praktyce i czynnie zasady ludzkie wychowawcze, które nakazują tolerancję, obiektywizm, wzajemne poszanowanie i życzliwość.

I tego tylko żądamy — niczego więcej

(hl.)

CRACOVIA WYCOFUJE SIĘ Z ROZGRYWEK HOKEJOWYCH O MISTRZOSTWO POLSKI

Cracovia wycofała się z rozgrywek o mistrzostwo Polski, stwierdzając, że Chodorów nie jest terenem neutralnym (oddalony 70 minut jazdy koleją od Lwowa) i zarazem pragnąc zaprotestować przeciwko podobnym metodom w sporcie, jakie panują obecnie w PZHL.

Lotnik i modystka — ideałami młodzieży szkolnej

W pewnej liczbie szkół powszechnych w Czechosłowacji przeprowadzono ankietę wśród uczniów i uczennic na temat obioru zawodu. Z nadesłanych odpowiedzi wynika, że większość uczniów opowiada się za zawodem lotnika, na drugim miejscu znajdują się co do liczebności zwolennicy służby wojskowej oraz zawodu nauczycielskiego, czwarte z kolei miejsce zajmują zwolennicy kupiectwa jako zawodu, piąte — inżynierski, szóste — piekarska i cukiernictwa.

U dziewcząt skala pragnień jest węższa: 45 proc. opowiada się za zawodem modystki, 18 proc. — za zawodem nauczycielki, 5 proc. chce zostać kucharkami, 4 proc. — urzędniczkami, 3 i pół proc. — właścicielkami sklepu.

Charakterystyczną cechą odpowiedzi jest to, że ani jedna z uczennic nie opowiedziała się za obioru zawodu aktorki filmowej.

KRONIKA

L U T Y

2

Wschód
słońca
6 m. 57

Zachód
słońca
16 m. 19

P I A T E K

17 Szabat 5694

Wystawa kobierców i ceramiki w Muzeum Narodowym

Dzisiaj w piątek o godz. 12-tej w poł. przeżywać będzie Kraków, a z nim cała Polska wielkie kulturalne wydarzenie. Otwarcie wystawy kobierców wschodnich, ceramiki staroazjatyckiej we wszystkich salach Muzeum Narodowego, — to impreza wielkiego znaczenia.

Takiej wystawy w Polsce nie było, a w ogólności w Europie odbyło się zaledwie kilka. Wszystkie eksponaty szczegółowo i fachowo zebrane oraz systematycznie, naukowo rozmieszczone, są na najwyższej klasy.

Tyłu kobierców tzw. polskich, jedwabnych (wyrabianych jednak na Wschodzie) nie znajdzie chyba we wszystkich muzeach zagranicznych. Ma kawy jedwabne to arcydzieła sztuki tkactwa jedwabniczego. A ileż tam wspaniałych dzieł sztuki kobierczej, których opis przechodzi granicę artykułu dziennikarskiego.

Nie gorzej z ceramiką starochińską, począwszy od epoki z dynastji Han (tj. 206 przed nar. Chr. do 220 po nar. Chr.) poprzez epoki z dynastji Tang (618—906 po Chr.), Sung (950—1279), Yuan (1280—1368), Ming (1368—1644), ceramikę japońską i t. d.

Pod adresem Rady Szkolnej

Z kilku stron zwrócono się do nas z żądaniem, aby niektóre siły nauczycielskie żeńskiej szkoły powszechnej im. Piramowicza w Krakowie na Wolney. Do szkoły tej, położonej w dzielnicy żydowskiej na Kazimierzu, uczęszcza bardzo znaczna ilość dzieci żydowskich. Niektóre nauczycielki poruszają wobec dzieci tematy i kwestje żydowskie w duchu antysemitycznym. Jakże to wrzenie wywieść z na dzieciach żydowskich i jaki wpływ na dzieci ni żydowskie — jest rzeczą zupełnie zrozumiałą. Byłoby wskazaniem, ażeby Rada Szkolna miejscowa zwróciła uwagę zarówno kierownicze jak i grono nauczycielskie tej szkoły, że w szkole powinny siły nauczycielskie absolutnie wstrzymać się od wszelkich objawów antysemitycznych.

Do nostryfikantów!

Zarząd Zrzeszenia Lekarzy Rz. P., Warszawa (ul. Bielańska 18) zwraca się do wszystkich lekarzy-żydów, którzy starają się o nostryfikację dyplomów zagranicznych, o zarejestrowanie się osobiście bądź pisemnie w sekretariacie Zrzeszenia. Należy podać nazwisko, imię, datę urodzenia, miejsce zamieszkania, uniwersytet i rok ukończenia oraz termin złożenia podania o nostryfikację wraz z liczbą porządku w podaniu.

Kurs wystawiania deklaracji do Ubezpieczalni Społecznej

Do 10 bm. winny być wystawione i wniesione deklaracje przez tych kupców i przemysłowców, którzy zatrudniają nad 3-ch pracowników. Dla szerokiego ogółu jest to połączone z wprost nieprzezwyciężonymi trudnościami i nader żmudnymi obliczeniami. Celem ułatwienia orjentacji w tej sprawie oraz nauczenia się tych uciążliwych obliczeń. Krakowskie Stowarzyszenie Kupców, urządza kurs jednorazowy, podczas którego uproszeni funkcjonariusze Ubezpieczalni społecznej udzielają szczegółowych informacji i praktycznych wskazówek. Kurs ten odbędzie się jutro w sobotę 3 bm. o godzinie 7:30 wiec. w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Grodzkiej 43. Jest więc wskazaniem, by jaknajliczniejsze rzesze kupiectwa wzgl. ich pracownicy wzięli w kursie tym udział.

Posługaczki również objęte są obowiązkiem ubezpieczenia

Pewne wątpliwości nasuwała kwestja, czy osoby nie pozostające w stałym stosunku służbowym

Niezmienne warze

jest dostosowanie odpowiednich preparatów kosmetycznych do indywidualnej właściwości cery, jeśli ma być osiągnięty pożądaný skutek. Nawet puder musi być odrębny dla tłustej i suchej cery i nie może być uniwersalny. Do tłustej cery nadaje się jedynie D-ra Lustra odłuszczeniowy puder higieniczny, zaś do suchej i prawidłowej cery D-ra Lustra puder egzotyyczny.

wobec pracodawcy, a tylko wynajęte do posług, czyli t. zw. popularnie „posługaczki“ — podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Ubezpieczalni Społecznej? Sprawa ta stała się szczególnie aktualną obecnie, gdy wobec wzrostu opłat ubezpieczeniowych za służbę domową, wiele osób nosiło się z zamiarem zwolnienia służących a przyjęcia w ich miejsce posługaczek. Dotychczas sprawę ubezpieczenia w Kasie Chorych tej kategorii osób interpretowano w ten sposób że o ile była to np. żona dozorca domu lub robotnika już ubezpieczonego w Kasie Chorych — a więc, jako członek rodziny korzysta z ubezpieczenia ponowne ubezpieczenie nie było koniecznym. — Obecnie — jak wyjaśnia Dyrekcja Ubezpieczalni w Krakowie — posługaczki podlegają obowiązkowi ubezpieczenia narówni ze służbą domową o ile ich praca najemna ma charakter „tęły“ (okres tygodniowy lub dłuższy), a to na zasadzie najmu pracy. Jedynie tylko osoby najęte doraźnie, np. pracznka do wyprania bielizny lub do jednorazowego wysprzątania mieszkania — nie muszą być ubezpieczone.

Sprzedż tramwajowych kart abonamentowych

Dyrekcja Krakowskiej Mijeskiej Kolei Elektrycznej zawiadamia, że dla wygody PT. Publiczności sprzedaż wszelkiego rodzaju kart abonamentowych oraz, bil. okresow. odbywać się będzie w Polskiem Biurze Podróży „Orbis“ — Rynek główny 1. 44 (Linja A—B). Jedyńie abonent, którzy poraz pierwszy zakupują karty abonamentowe, będą musieli zgłaszać się w pierwszym miesiącu w Biurze Dyrekcji Tramwaju, ul. św. Wawrzyńca 1. 17. Dotychczasowe miejsca sprzedaży tj. Biuro biletowe KMKE. Sklep Gazowu Miejskiej i Poczkalnia tramwajowa okok Gł. Poczty czynne będą nadal.

Urzednik celny oskarżony o przywłaszczenie skonfiskowanej sacharyny

(rg) W listopadzie ub. roku głośny był w Krakowie proces przeciw Emilowi Stechlikowi (lat 42), rewidentowi celnemu, i bratowej jego, Marii Stechlikowej (lat 37), właścicielce drogerii w Wieliczce. Stechlik oskarżony był o to, że w roku 1931 mając pod swoim nadzorem skrzynie sacharyny, skonfiskowaną przez Straż Graniczną, przywłaszczył sobie dwadzieścia kilka kg. lodkiego proszku. Sacharynę tę przesłał następnie swej bratowej.

Rozprawa została odroczone do dnia wczorajszego. Na wczorajszej rozprawie, podobnie jak i poprzednio, obaj oskarżeni wyparli się winy.

Po przeprowadzonej rozprawie, trybunał pod przewodnictwem s. o. dra Pilar. kiego, wydał wyrok u niewinniający obu oskarżonych. Oskarżał prok. dr. Przytulaki, bronił adw. dr. Schoenwetter.

— **DZIS NOCNY DYZUR APTEK:** ul. Szczepańska 1, Kościuszki 18, Długa 66, Mikołajska 4, Starowiślna 77 i plac Zgody 18.

— **DYZURY LEKARZY.** Dzisiaj w piątek mają dyzur — w dzień: dr. Gottlieb, Dietla 58, tel. 123-52 dr. Marcinkowski, Podwale 1. tel. 123-60, dr. Piotrowski, Długa 60, tel. 149-58, ir. Schönberg Marja, Plac Zgody 7, tel. 182-58; — w nocy: dr. Herschdorfer, Dietla 58, tel. 143-99, ir. Katyńska Wielopole 28, dr. Kepler, Legjona 12, tel. 120-31, dr. Sahuda, Szpitalna 36, tel. 156-98

— **WALNY ZJAZD DELEGATÓW NAUCZYCIELI SZKÓŁ ZAWODOWYCH W KATOWICACH,** odbędzie się w sobotę 3 bm. w Gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach (ul. Kraszińskiego 3/VI. Pocz. o g. 9 rano. Dyrekcja udziela ją urlopu zainteresowanym na dzień 3 i 4 lutego br., o ile zechcą wziąć udział w Zjeździe.

— **ODCZYT DRA FISCHERA Z LIPSKA.** Staraniem Ezry Chalucowej odbędzie się w lokalu własnym Mikołajska 8, I p. cykl wykładów. K. in. wygłosi

Niechaj Wasz udział na Keren Hajesod będzie prawdziwą ofiarą Budujecie w ten sposób Erec Izrael!!!

dnia 4 bm., o godz. 11.30 przedpoł. prof. z Lipska dr. Fischer, referat pt. „Przyszłość Żydów niemieckich“ — punkt. o godz. 11.30.

— **WYSTAWY OBRAZÓW W ZRZESZENIU ARTYSTÓW ŻYD.** Wystawy zbiorowe w Żyd. Domu Akadem. Przemyska 3, otwarte codz. od godz. 11 przedpoł. do 4 popoł. Wstęp z katalogiem 50 gr.

— **WYSTAWA „ZJEDNOCZENIA“** otwarta codziennie od g. 10—4 w salach Koła Obyw. rodka 1 13. Wstęp wraz z katalogiem 50 gr.

— **POSZUKIWANY.** Aron Melech Silberman, syn Ozjasza i Estery Malki Silberman, który jeszcze przed wojną mieszkał we Lwowie, winien we własnym interesie zgłosić się ustnie lub pisemnie do biura Lwowskiego Oddziału Żydowskiego Centralnego Tow. Emigr. „Jeas“ we Lwowie, przy ul. Wiśniowieckich 4, celem odebrania ważnej dla siebie wiadomości.

DYWANY, CERATY, LINOLEUM A. NUSSBAUM, DIETLA 45**KOMUNIKATY.**

— **BNEJ-SJON,** Dietla 107, I p. Dziś, o godz. 7.45 wiec. ref. p. dra L. Hechta „Wśród młodzieży sjonistycznej“ (na marginesie książki Zuckermanna). Goście mile widziani.

— **ZE ZWIĄZKU WIERZYCIELI.** Dziś, w piątek, o godz. 11-tej przedpoł. w lokalu Związku Wierzycieli, Rynek Gł. 38, dalsza dyskusja na temat nowelizacji ustawy, o moratorium hipotecznym. Referat wygłosi adw. dr. Józef Bannet. Ponieważ dyskusja na temat moratorium dają nieprzeciętny materiał w kierunku znowelizowania ustawy, liczne przybycie zainteresowanych jest konieczne. Wstęp wolny.

— **PRAWNICY.** Wobec bliskiego terminu zamknięcia wpisów w związku z Walnem Zebraniem Tow. Biblioteki Słuchaczów Prawa U. J. Koło Prawników Żyd. przy Stow. Słuch. U. J. „Ognisko“ wzywa wszystkich Prawników-Żydów do gromadnego zapisywania się do Towarzystwa Biblioteki Słuch. Prawa U. J.

— **„ICHUDJA“.** Wszyscy członkowie kwacy akademicko-urzędniczej mają być obecni dziś, o godz. 9.30 rano w lokalu Poalej-Sjonu, Miodowa 39. — Otwarcie Zjazdu krajowego Busliji.

— **KONFERENCJA „BUSLIJI“.** Dziś o godz. 2 pop. rozpocznie się konferencja młodzieży „Busliji“ w lokalu „Poale Sjon“, Miodowa 39.

— **ORG. BNOT. MIZRACHI BRURJA.** Kraków, Sebastjana 33. Dziś, godz. 7.30 wygłosi P. Scheinman pierwszy referat z cyklu wykładów z Tnachu. Sobota 3 bm., godz. 3 pop. referat H. Stempla „Na marginesie ostatnich zjazdów „Agudy i Mizrachi“.

— **ZW. ZAW. ŻYD. PRAC. UMYŚL., PL. WW.** Świętych 8. Wpisy na bezpłatny kurs języka hebrajskiego przyjmuje sekretariat codz. w godzinach urzędowych. Zgłoszenia tylko do 6 bm.

— **DANCING-BRIDGE NA WALKĘ Z GRUZYŁCĄ** urządza Sekcja Pań Towarzystwa Przeciwozrucznego w sobotę 3 bm., o godz. 9 wiec. w sali Tow. Lekarskiego, Radziwiłłowska 4. Zaproszenia wydaje dr. Walkowski w Klinice Lekarskiej, Kopernika 15.

— **BOCHNIA.** Jutro, w sobotę odegra kółko amatorskie przy komisji ZFN w Niepołomicach, o godzinie 8.15 sztukę „Lowke Molodiec“. Dochód na ZFN. W Niepołomicach sztuka ta dwukrotnie była grana z wielkim sukcesem.

— **ZMARLI:** Bip. Gusta Rosenfeld (l. 40), Cypora Goldfinger (l. 37).

Związek Żyd. Młodz. Akad. U. J. A. O. S. S.
„Achdut“ w Krakowie, urzędują w sobotę, 3 lutego
w salach Z. D. A. I rzemyska 3

DANCING

Początek o godz. 9 wieczór

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 1. 2. 1934. Akcje niejednolite. Dolar słabiej.

Papiery procentowe: 4-proc. Prem. Poż. dolarowa 52.

Zebranie giełdowe zaznaczyło tendencję niejednolitą. Ruch panował słaby. Większość efektów z braku zapotrzebowania bez notowania. Chodorów w zaoferowaniu po kursie 90 słabiej. Bank Polski 87 bez zmiany, jednakowoż bez obrotów. W niewielkich ilościach robiono jedynie 4-proc. Prem. Poż. dolarową po kursie mocniejszym.

Na pogiełdziu zupełny zastój.

Waluty i dewizy oficjalnie bez notowania.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych tendencja dla dolara słabsza. Zaoferowanie materiału silniejsze przy małym stosunkowo zapotrzebowaniu. Usposobienie niepewne utrzymuje się w dalszym ciągu. W Krakowie dolar gotówkowy 538—545, czeki bankowo 540—546. Bank Polski płacił początkowo 548, okniżając do 538. Z innych walut Funt szterling 2740—2760. Frank szwajcarski 172—172.20, Marka niemiecka gotówka 209—210, wypłata 210—210.50.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 1. 2. Kursy zamknięcia. Akcje: Bank Polski 87.50, 87.25, Lulpop 10.90, Starachowice 10.25. Tendencja mocna. Papiery procentowe: 3-proc. budowl. 41.75, 4-proc. inwest. 107.25, 107.75, 5-proc. konwers. 58.25, 58.50, 5-proc. konwers. kolej. 55.50, 56, 6-proc. dolar. 65.50, 66, 4-proc. dolar (dolarówka) 52.75, 53.50, 7-proc. stabil. 57.75, 57.38, drobne 58, 57.88. Tendencja mocna. Listy zast. BGK oraz Bku Roln. bez zmiany.

Dewizy: Belgia 123.79, Londyn 27.35, 27.33, Nowy Jork czek 5.44, Nowy Jork kabel 5.46, Paryż 34.91, Praga 26.20, Szwajcaria 172.75, Włochy 46.69, Berlin w obr. pryw. 210.60. Tendencja przeważnie słabsza.

DOLAR W OBROTACH PRYWATNYCH W WARSZAWIE

Warszawa, 1. 2. W dniu dzisiejszym dolar osiągnął kurs 5.45 przy tendencji słabej. W godzinach popołudniowych obracano walutą dolarową po 5.41 w płaceniu i po 5.43 w żądaniu przy tendencji cokolwiek słabszej.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 1. 2. 1934. Ceny transakcyjne: żyto 615 ton 14.75, 15 ton 14.68 i pół, 150 ton 14.65, pszenica 45 ton 18.30, 60 ton 18.25, otręby żytnie 30 ton 10 i jedna czw., ceny orientacyjne: mąka pszenna I gat. A 30-proc. 32 i jedna czw. do 35, I gat. B 45-proc. 29 i jedna czw. do 32 i pół, I gat. C 50-proc. 27 i trzy czw. do 31, I gat. D 65-proc. 26 i jedna czw. do 29 i pół, II gat. 45—65-proc. 24 i jedna czw. do 27 i pół, reszta bez zmian. Ogólne usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 1. 2. Kursy zamknięcia: Dewizy: Paryż 20.31, Londyn 15.97, Nowy Jork 3.17, Berlin 122.35, Wiedeń ofic. 72.93, Wiedeń noty 57.40, Praga 15.29, Warszawa 58.05, Tendencja niejednolita z odcieniem słabszym.

POŻYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 31. 1. Kursy otwarcia: Dillnowska 79, Stabilizacyjna 92, Dolarowa 67.125, Warszawska 58.125, Śląska 60. Kursy zamknięcia Dillnowska 81.50, Stabilizacyjna 93, Dolarowa 68, Warszawska 59, Śląska 60. Tendencja mocna.

DEWIZY EUROPEJSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 31. 1. Kursy otwarcia: Berlin 37.95, Londyn kabel 4.98 i jedna ósma, Paryż 6.28 i pół. Zurych 31, Rzym 8.99 i pół. Kursy zamknięcia: Berlin 37.95, Londyn kabel 4.97 i siedem ósmych, Paryż 6.27, Zurych 30.98, Rzym 9.31. Tendencja słabsza.

POŻYCZKA STABILIZACYJNA

w Londynie L. 88.50, w Paryżu fr. fr. 1450, w Zurychu dol. 62. Tendencja utrzymana.

GIEŁDA METALI W LONDYNIE

Londyn, 1. 2. Cynk dost. natychm. 145/8, ter-

Jak pomóc uchodźcom niemieckim?

Londyńskie obrady egzekutywy dla spraw uchodźców

Londyn, 1. 2. ŻAT. Zakończone zostały dziś w Londynie wspólne obrady egzekutywy rady za rządzącej dla spraw uchodźców oraz prezydium komitetu doradczego organizacji prywatnych. Z ramienia żydowskich organizacji prywatnych w obradach brał udział dr. Weizmann (Agencja Żydowska), Feliks Warburg (Joint), dr. Ouncere (Ica). W pierwszym publicznym posiedzeniu brali również udział sir Osmond Dawigdor Goldsmith, James Rosenberg, dr. Bernard Kahn i prof. Norman Bentwich. Organizacje nieżydowskie reprezentowali pp. Fox z międzynarodowej rady kościelnej i prof. Julian Rappard w charakterze przedstawiciela komitetu pomocy uczonej.

Zagajając obrady, przewodniczący rady zarządzającej lord Cecil oświadczył, iż problem uchodźców ma być traktowany w całej swej rozciągłości. Można w trojaki sposób przystąpić do załatwienia tych spraw. W pierwszym rzędzie wchodzi w rachubę akcja pomocy doraźnej, która jednak trwać może tylko czas ograniczony. Ważnym jest przede wszystkim, ażeby uchodźcy stworzyli dla siebie środki egzystencji. Powtórnie są pewne możliwości urzędzenia uchodźców w krajach gęsto zaludnionych, lecz w nader szczupłej liczbie. Trzecim sposobem jest kolonizacja. Kolonizacja uchodźców w Palestynie ma wiele zalet, lecz istnieje trudność dla nieograniczonego dopływu imigrantów. Należy też rozpatrzyć inne projekty kolonizacyjne. Byłoby jednak błędem — zaznaczył lord Cecil — ograniczyć się do pomocy doraźnej. W toku obrad należy opracować wytyczne wielkiej akcji pomocy konstruktywnej.

Dłuższe przemówienie wygłosił dr. Weizmann,

który również podkreślił konieczność pełnej akcji konstruktywnej. Jeżeli nie nastąpią nowe zmiany w sytuacji (np. zaostrzenie hitleryzmu w Austrii) problem uchodźców nie będzie nierozwiązalny. Należy się liczyć z tem, że stała emigracja z Niemiec wynosić będzie 15—20.000 Żydów rocznie. Jeżeli imigracja do Palestyny utrzyma się na tym samym poziomie co w roku 1933, Palestyna zaabsorbuje rocznie 10.000 uchodźców niemieckich. Dla pozostałych musi się znaleźć inne kraje dla imigracji, w pierwszym rzędzie wchodzi w rachubę Argentyna.

Przemawiali jeszcze pp. Feliks Warburg, prof. Rappard, sir Goldsmith, dr. Ouncere i Rosenberg. W końcu zabrał głos Wysoki Komisarz dla spraw uchodźców James Mac Donald, który zaznaczył, iż po stworzeniu komisariatu dla spraw uchodźców rozpowszechniła się niestety fałszywa opinia, że równocześnie przy pomocy jakiejś magicznej formułki ma zniknąć konieczność zbierania funduszy przez jednostki i organizacje prywatne. Mac Donald zaproponował przeto rezolucję, która daje wyraz nadziei, że różne organizacje i lokalne komitety pomocy kontynuować będą swą akcję zbiorczą, oraz by w każdym kraju akcja zbiorczą oraz akcja pomocy koordynowana była przez zjednoczone komitety. Inna rezolucja uchwalona na wniosek Mac Donalda stwierdza, że wszystkie państwa reprezentowane w radzie zarządzającej powinny umożliwić pewnej liczbie uchodźców znalezienie zatrudnienia w przedsiębiorstwach przemysłowych oraz dopuścić pewną liczbę uchodźców do szkół technicznych.

Zydostwo kanadyjskie może świecić przykładem

Doniosłe uchwały kongresu Żydów kanadyjskich

Toronto 1. 2. (ŻAT). Drugi kongres zydostwa kanadyjskiego z udziałem 250 delegatów, który zakończył swe obrady w Toronto uchwalili program pracy obejmujący 25 punktów, które przewidują m. in. udział w światowym kongresie żydowskim oraz poparcie dla Agencji Żydowskiej i odbudowy Palestyny. Uchwalono zakomunikować rządowi kanadyjskiemu, że

że zydostwo kanadyjskie bierze na siebie odpowiedzialność za utrzymanie uchodźców

żydowskich z Niemiec, którym zezwala się przybyć do Kanady.

Uchwalono też zebrać ćwierć miliona dolarów na akcję pomocy.

W końcu uchwalono rezolucję protestacyjną przeciwko ograniczeniom imigracyjnym do Palestyny oraz polecono egzekutywie kongresu prowadzić systematyczną akcję przeciwko antysemityzmowi. Kongres został powitany przez oficjalnego przedstawiciela rządu kanadyjskiego.

DZIŚ W BIELSKU.

Uroczysta akademja ku czci imienia Prezydenta Rzplitej, prof. Mościckiego, odbędzie się dziś o godz. 11.30 w wielkiej sali Strzelnicy w Bielsku.

Teatr Miejski: 8 wiecz.: „Die Mädchenjahre einer Königin“, komedia Sil Vary.

Repertuar kin: Apollo „Stracony ekspres“. — Miejskie Bielsko: „Naucz mnie kochać!“ (Ramon Novarro). — Miejskie Bielsko: „Przygoda na Lido“ (film produkcji austriackiej w języku niemieckim z Alfredem Piccaverem, Norą regor. Szóke Szalem i Walterem Rilla).

Rozwiązanie łotewskich organizacji antyżydowskich

Ryga, 1. 2. (ŻAT). Władze sądowe zatwierdziły rozwiązanie łotewskich organizacji antyżydowskich „Permarkrust“ oraz „Vaterlandeschutz“. Również pisma tych organizacji zostały zawieszane. Uchwała w sprawie rozwiązania powyższych organizacji powzięta została przez parlament łotewski 16 grudnia. Organizacje hitlerowskie apelowały do sądu, które zakaz obecnie zatwierdziły.

Sprzedż hiszpańskiego monopolu zapalczanego

Sztokholm, 1. 2. PAT. Według informacji „Stockholm Tidningen“ zarząd masy upadłościowej towarzystwa akcyjnego Kreuger i Lili sprzedał hiszpańskiemu konsorcjum większość akcji hiszpańskiego monopolu zapalczanego za sumę dotychczas nieznana, która jednakże wyniesi od 3 do 5 milionów pesetów. Akcje te były zakupione przez Kreugera przed kilkunastu laty. Informacje dziennika znajdują potwierdzenie w kołach miarodajnych.

Fabryka w płomieniach

Warszawa, 1. 2. Sin. Dziś zrana wybuchł wielki pożar w fabryce waty hygroskopijnej, mieszczącej się na jednym z przedmieść Warszawy. W jednej chwili cała fabryka stanęła w morzu płomieni. Akcja ratunkowa była bardzo utrudniona i fabryka spłonęła doszczętnie. Straty są olbrzymie. Wskutek zniszczenia fabryki pozostanie bez pracy około 200 robotników.

min. 15, cyna natychm. 226 1/2—226 3/4, termin. 225 7/8—226. Banka 231 3/4, Straits 231, otów natychm. 113/8, termin. 1111/16, miedź natychm.

33 1/4—33 5/16, termin. 33 3/8—33 7/16, Elektrofit 37 1/4—38 1/2

Dollfuss energicznie wziął się do hitlerowców

Wiedeń. 1. 2. PAT. W myśl zapowiedzi kancle-rza Dollfussa poczyniły władze austriackie **energi-czne zarządzenia** przeciwko narodowym socjali-stom. W Karyntji został złożony z urzędu sędzia Hradecky za agitację narodowo-socjalistyczną i internowany w obozie koncentracyjnym. W Gastein aresztowano 90 osób z kół inteligencji i internowano w Wöllersdorfie. W Tyrolu ukarano znaczną liczbę narodowych socjalistów na drodze policyjnej. Będą oni po odsiedzeniu kary odstawi- ni do Wöllersdorf.

Narodowi socjaliści w Insbrucku planowali urzą-dzenie ruchawki 30 stycznia. Policja, żandarmerja i Heimwehra uprzedziły o półtora godziny spis-

kowców i obsadziły wszystkie ważniejsze punkty miasta. Spokój nie został zakłócony.

Wiedeń, 1. 2. (PAT). W piątek w dzień Matki Boskiej Gromnicznej, odbędzie się we Wiedniu olbrzymia manifestacja chłopów Dolnej Austrii, w której weźmie udział kanc. Dollfuss i człono-wwie rządu. Dotychczas zgłosiło udział około 70 tysięcy uczestników z prowincji. Masowe zgroma-dzenie odbędzie się w hali dworca północno-zachodniego, poczem uformuje się pochód, który kroczyć będzie przez Ringstrasse. Manifestacja skierowana jest przeciwko narodowym socjalistom

Otwarcie parlamentu rumuńskiego

Bukareszt. 1. 2. PAT. Dzisiaj w południe odby- ło się ze zwykłym ceremoniałem uroczyste otwar-cie sesji parlamentarnej. W obecności członków obu izb, wyższych dygnitarzy cywilnych i woj-skowych oraz korpusu dyplomatycznego król Ka-rol odczytał orędzie, w którym przedewszystkiem wspominał o zmarłym tragiczną śmiercią premje-rze Duca. Następnie król przedstawił program prac prawodawczych, podkreślając konieczność stworzenia atmosfery harmonji i solidarności na-rodowej. Orędzie podkreśla konieczność polityki oszczędnościowej, otrzymania stabilizacji monetarnej, równowagi budżetowej i uregulowania za-gadnienia długów. Polityka zagraniczna Rumunii jest dyktowana przez przykazania, wynikające z jedności narodowej. Celem jej jest utrzymanie po-koju i zapewnienie nienaruszalności granic.

Król wspominał o nowym statucie organiza-

cyjnym Małej Ententy, a następnie o układzie, podpisanym w Londynie pomiędzy Rumunją a ZSRR, który nietylko zabezpiecza przed wojną i gwałtami całe terytorjum, znajdujące się obecnie pod władzą Rumunii, ale również pozwala przy-puszczać, że stosunki pomiędzy Rumunją a ZSRR będą rozwijały się nadal pomyślnie.

Stosunki na Bałkanach ułożyły się w ten spo-sób — oświadczył król — iż weszliśmy zdecydo-wanie na drogę prowadzącą do konsolidacji i or-ganizacji pokoju w tej części Europy. Co się tyczy Ligi Narodów Rumunja pragnie obecnie jeszcze raz, w szczególności w chwili obecnej podkreślić swą niezłomną wiarę w ideał, do którego dąży Liga Narodów. Rumunja jest świadoma, że wyda-jność współpracy międzynarodowej zależy od po-szanowania uczuć narodowych, które jednakże nie powinny nigdy być przeszkodą dla tej współpra-cy.

Obrady komitetu ekonomicznego

Warszawa. 1. 2. PAT. Dzisiaj w godzinach po-południowych odbyło się pod przewodnictwem premjera Jędrzejewicza posiedzenie komitetu e-konomicznego ministrów. Komitet ekonomiczny wysłuchał sprawozdania o dotychczasowych pra-cach w zakresie przygotowania tegorocznej kam-panii budowlano-mieszkaniowej, postanawiając podjąć w ramach tej kampanji specjalnej akcji budowania domów mieszkalnych, przeznaczo-nych dla ludności mniej zamożnej, a więc robotni-ków, rzemieślników oraz pracowników umysło-wych, których dochód nie przekracza 250 zł. mie-sięcznie. Ponadto komitet ekonomiczny przyjął do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z interwencyjnej akcji zbożowej w roku 1932/33 oraz wysłuchał podobnego sprawozdania z akcji komisji popierania obrotu produktami rolnymi w pierwszym półroczu 1933/34.

Warszawa. 1. 2. PAT. Rada ministrów w dniu 28 stycznia uchwaliła rozporządzenie o zaopat-rzeniu emerytalnym i o odszkodowaniu za nieszczę-śliwe wypadki pracowników Polskich Kolei Pań-stwowych.

Nowe aresztowanie w związku z aferą Stawiskiego

Paryż. 1. 2. (PAT). Policja aresztowała wczora-j w Ljonie niejakiego Reynarda, który był współ-zamieszkanego w aferę oszukańczą Stawi-skiego, pośrednika giełdowego Peyroneta. Rey-nard sprzedawał w okolicach Ljonu papiery war-tościowe po cenach znacznie wyższych od ich re-wartości.

BĘDZIE POGODA?

Wczoraj na piątek: Po mglistym, lub miejscami śnieżnym ranku dniem pogoda słoneczna i w dal-szym ciągu mroźna. Na wschodzie kraju zachmu-rzenie zwolna malejące. Slabe wiatry lokalne.

Żydowskie pochodzenie jest w hitlerowskich Niemczech znamięm niższości i hańby

Czyż mamy te „dyskryminacje“ przyjąć obojętnie? i nie reagować na nią? ■ ■ ■ ■

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI KRAKOWSKIEJ. Rodziny inwalidów zwolnione od opłat za porady i leki

Z dniem 30 stycznia r. b. weszło w życie roz-porzządzenie ministra opieki społecznej w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 28 grudnia 1933 r. o dopłatach za porady lekarskie, środki lecznicze, pomocnicze i zabiegi lecznicze w ubezpieczalniach społecznych.

Rozporządzenie ustala jeszcze jedną kategorię osób, które zwolnione zostają od dopłat za porady i leki w ubezpieczalniach społecznych. Dotyczy to mianowicie członków rodzin inwalidów wo-jennych, ubezpieczonych na podstawie art. 43 u-stawy o zaopatrzeniu inwalidzkim.

70-letnia staruszka skoczyła na bruk z drugiego piętra

(rg) Ulica Mazowiecka była wczoraj w godzi-nach popołudniowych widowiskiem strasznego wy-padku. Oto około godz. 5, z domu przy ul. Mazo-wieckiej 9, z mieszkania na II piętrze, rzuciła się na bru 70-letnia Julja Kowalska, wdowa. Nieliczni przechodnie pospieszili natychmiast z pomo-cą. Wezwano również lekarza pogotowia ratun-kowego. Wszelka pomoc okazała się jednak spóź-niona. Staruszka zmarła na miejscu. Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została narazie ustalona.

Tajemniczy zgon

(rg) Wczoraj w godzinach południowych za-wezwano pogotowie ratunkowe na Rynek Dęb-nicki 27. W jednym z mieszkań zastano zamieszka-łego tamże Henryka Badoła (lat 27), nie dają-cego żadnych oznak życia. Przyczyny zgonu nie udało się narazie ustalić, istnieje jednak przypuszczenie, iż Badoł popełnił samobójstwo. Zwłoki przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej.

— DWA WŁAMANIA. Nocy wczorajszej do-stali się nieujawnieni narazie sprawcy do składu skór Matjasa Hendlera przy ul. Dietlowickiej 48, gdzie rozpruli rakiem kasę ogniotwałą, z której skradli 2.501 zł. 51 gr, 95 dolarów i złotą monetę 20-to dolarową, poczem zbiegli. — Skorzeń Sta-nisław, właśc. sklepu ze skórami przy ul. Słowiańskiej zgłosił się do policji, że nieznanymi sprawcy do-stali się do jego sklepu przez urwanie kłódki przy drzwiach, skąd skradli większą ilość skór różnego gatunku wart. 3.865 zł. Dochodzenia prowadzi się.

— WŁAMYWACZ I JEGO WSPÓLNICY. — Michalezyk Józef (lat 27) zam. przy ul. Rękawic-kiej, w towarzystwie jeszcze dwóch nieustalone-go nazwiska osobników, dokonali włamania do restauracji Leona Knauła przy ul. Topolowej 32, przez wylamanie okna wystawowego, skąd skra-dli wódki. Michalezyka na gorącym uczynku za-trzymano, zaś jego spółnicy zdołali zbiec. Część towaru odebrano i zwrócono poszkodowanemu, zaś dalsze dochodzenia w kierunku ujawnienia współników Michalezyka prowadzi się.

— PODRZUTEK NA SCHODACH. Znalezione w klatce schodowej domu przy ul. św. Gertrudy 12, porzucone dziecko płci męskiej liczące około 2 tygodnie. Podrzutek oddano do Miejskiego Żłóbka, zaś za matką wdrożono poszukiwania.

Kara śmierci i 128 lat więzienia

Berlin. 1. 2. PAT. Przed sądem nadzwyczajnym w Hamburgu zapadł dzisiaj wyrok w procesie przeciwko 18 komunistom, którzy w lutym 1933 roku urządzili zbrojny napad na grupę szturmowców. Jeden z oskarżonych skazany został na śmierć, 13 zaś na łączną karę 128 lat ciężkiego więzienia.

Zwyzka złota w Londynie

Londyn. 1. 2. PAT. Ustalenie przez prezydenta Roosevelta wartości złotego dolara na 59.06 cen-tów wywołało w Londynie znaczną wyżkę ceny złota. Kurs złota za jedną uncję wzrósł od wczora-j o dwa szylingi 5 pensów, dochodząc do naj-wyższej, kiedykolwiek w Londynie płaconej ceny 135 szylingów 6 pensów za jedną uncję.

Nowy Jork, 1. 2. (PAT). Jak podaje „New York Times“ departament stanu rozważa obecnie projekt zaproszenia Japonji na konferencję w spra-wach morskich. Zdaniem dziennika do propozycji tej Japonja ustosunkuje się przychylnie.

Warszawa, 1. 2. (PAT) Marszałek Senatu Racz-kiewicz, przebywający jeszcze w lecznicy po za-biegu operacyjnym przesłał w dniu dzisiejszym na imię P. Prezydenta Rzeczypospolitej do Spawy te-telegram gratulacyjny, w którym w imieniu Senatu i własnem złożył P. Prezydentowi Rzeczypospoli-tej życzenia z okazji imienia.

Premja dla Czytelników „Nowego Dziennika“

- Śmierć — made in Germany:** To książka wybitnego niemieckiego prozatora emigranta.
- Śmierć — made in Germany:** To pierwsza autentyczna relacja z piekła hitlerji.
- Śmierć — made in Germany:** To powieść naocznego świadka, uciekiniera z obozu koncentracyjnego.
- Śmierć — made in Germany:** To dokument barbarzyństwa i porywająca powieść.
- Śmierć — made in Germany:** mogą wszyscy czytelnicy „Nowego Dziennika“ nabyć po cenie niższej zł. 5 (zamiast zł. 8) w najbliższych dniach.

Nr Z. Z. II-24/8/33.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Krakowie ogłosiła przetarg publiczny na dostawę w okresie rocznym:

24.000 sztuk poduszek ważniczych wagonowych i parowozowych.

Termin składania ofert do dnia 22 lutego br. Bliższe szczegóły ogłoszone są w „Monitorze Pol skim“ Nr. 22 z dnia 27 stycznia 1934.

ZAKOPANE

Pensjonat „DIANA“ Telef. 489

UL. ZAMOJSKIEGO

Pod zarządem Drowej Abrutinowej

Komfortowa willa
Centralne ogrzewanie
Bieżąca ciepła i zimna woda
Wykwintna kuchnia

Ceny niższe. Poleca się na miesiąc luty

Tanie kursa szybkiego, smacznego, pożywnego i oszczędnego gotowania

dla studentek i pań, pracujących poza domem. — Przyrządzenie obiadu z 3 dań w 30—60 minut. — Ceny specjalnie niższe. — Wpisy i informacje w kancelarii szkoły „Ognisko Pracy“, Kraków, ul. Stolarska 15, I. piętro, między godz. 11—1. Telefon 158-21.

Kurs modnego kroju sukien i okryć damskich

otwiera szkoła zawodowa dla dziewcząt żyd. „Ognisko Pracy“ w Krakowie, ul. Stolarska 15, I. piętro. Wpisy i informacje w kancelarii szkoły codziennie, z wyjątkiem sobót, od godz. 11—1. Tel. 158-21. Wyłącznie dla osób fachowych i zaawansowanych w szyciu.

PAMIĘTAJCIE

Przy każdej sposobności o

ZYDOWSKIM FUNDUSZU NARODOWYM

SPRZEDAŻ

POSEZONOWA sprzedaję pyjam i nartciarek 10 i 15 proc. niżej cen fabrycznych: „EGA“ Fabryka bielizny, Kraków, ul. Szewska 4, I. piętro. 4788kr

JADALNIE, sypialnie, gabinety, wytworne wykonanie, najtaniej w Wytwórni: Piotr Kudelski. Przyjmuje zamówienia: Kraków, Kochanowskiego 12. 4806kr

DWIE Kasy ogniotrwałe większa i mniejsza, tanio sprzedam: Kornblum, ul. Bracka 5. 3465g

JADALNIE wiedeńska, w dobrym stanie, z powodu wyjazdu okazję sprzedam. Zgłoszenia telefoniczne 142-18. 4797kr

ZDROJOWISKA

ZAKOPANE. Pensjonat „MERY“, droga do Białego, poleca piękne pokoje z wykwintnym utrzymaniem. Ceny bardzo niskie. — Zgłoszenia na miejscu. 4814kr

LOKALE

LOKAL obszerny przy ul. Florjańskiej do odstąpienia. Zgłoszenia pod „Okazja“ do Adm. „Nowy Dziennik“. 4812kr

LOKAL HANDLOWY z obszerną wystawą, złożony z 5-ciu ubikacji około 140 m. kwadr., ul. Sienna 3, do wynajęcia. Wiadomość u właściciela. 4805kr

POKÓJ umeblowany do wynajęcia: ul. Sarago 25 m. 5. 3466bp

Reklama szwignia handlu

ROZNE

NIE WYRZUCAĆ szmatek, starej garderoby — wyrabiamy z nich trwałe ładne chodniki, dywany: Tkalnia, Kraków, Bożego Ciała 29. 3467g

PRZEPISYWANIE maszynowe, cztery języki, stenografje, tania: Kraków, Bocheńska 5, m. 10 3464g

NAUKA I WYCHOWANIE

WPISY na koncesjonowane półroczne kursy **KSIĘGOWOŚCI FEINBERGA**, Starowiślna 28, przyjmuje się codziennie. Tamże nauka kaligrafji, stenografji maszynopisma — do najwyższej perfekcji. 4882kr

STUDENTKA IV-go r. filoz., rutynowana siła, poszukuje lekcji z zakresu szkół średnich lub ludowych, za bardzo skromnym wynagrodzeniem. Specjalność: polskie, łacina i fizyka. Ewentualnie objęłaby zajęcia na całe popołudnie. — Daje zupełną gwarancję. Zgłoszenia do Admin. „Nowy Dziennik“ pod „Rutynowana siła“. 3354bp

Modele wiedeńskie w gorsetach i napierśnikach po cenach niskich poleca **N. ZIMETOWA, STRADOM 27**

MATRYMONJALNE

SZADCHEN, ustosunkowany w postępowych kołach, poszukiwany. Zgłoszenia do 5 b. u. do Adm. „N. Dziennik“ pod „Natychniast H.“

ETYKIETY FIRMOWE

jedwabne, półjedwabne oraz bawełniane dla fabryk: konfekcji, bielizny, obuwia, salonów modniarskich, krawieckich i t. p.

poleca: B. Ohrenstein, Kraków XXII, Kalwaryjska 79

Zeszyt styczniowy
czwartego rocznika

MIESIĘCZNIKA ŻYDOWSKIEGO

pod redakcją Dra Z. ELLENBERGA
zawiera następującą treść:

Jecheskiel Kaufman: Rewolucja antysemita w Niemczech.

Z. Silberpfennig: Nowe drogi żydostwa liberalnego.

N. Weinig: Szalom Alejchem (z okazji 50-lecia twórczości literackiej).

Chaim Lów: Żydzi w poezji Odrodzonej Polski. III. Futuryści.

Juljusz Feldhorn: Galsworthy o Żydach.

: Polski Komitet Pro-Palestyński.

Roman Dyboski: Ideal palestyński.

Ozjasz Rotenstreich: Z bieżących zagadnień Palestyny.

J. Bleiberg: Polski uczyony o kulturo-twórczej roli Żydów.

I. Berman: Współczesne Niemcy w świetle literackiej prozy.

S. Schwarz: Dualizm Jakóba Wassermanna (rozmowa z poetą).

M. Rosenbusch: Rzym a Żydzi.

Warunki prenumeraty: kwart. zł. 8. — Zamówienia do administracji: Warszawa, Rymarska 8, tel. 1157-88

— Przesyłki pieniężne na konto P. K. O. 24768, — Menora Sp. Wyd. Warszawa. — Adres redakcji:

Łódź, Narutowicza 96.

Naprawa maszyn biurowych

wszelkich systemów
czyszczenie, konserwacja. Zakład mechaniczny

EDWARD ABSLER, Kraków, Gertrudy 12.
Telefon 109 05

Atelier gorseciarskie

poleca modele wiedeńskie. Ceny najniższe.

Zofia Klang, Koletek 3
Telefon 162-18.

Fabr. „Rapid“

Chluba
PRODUKCJA POLSKA
NA OSTRZA I BUTGOLERIA

RAPID
LUXUSOWE
WYDOB POLSKI

Warszawa
Graniczna 9

S. J. IMBER

**PIEŚŃ i DUSZA
OSKARA WILDE'A**

Z PRZEDMOWĄ

ROMANA DYBOSKIEGO

Prof. Uniw. Jagiell.

Cena **Zł 3.80** — Gebethner i Wolff

PRENUMERATA: w Krakowie i na prow. miesięcznie Zł. 6'00, kwartal. Zł. 18'00

w Krakowie z odnosem do domu „ „ 6'20 „ „ 19'00

Na prowincji z przesyłką pocztową „ „ 6'60 „ „ 19'80

Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 10'00 „ „ 30'00

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni pościu.

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym tamie — Słowo w tekście i nadesłaniem ua 3 łamy po 74 milimetr. — Strona za tekstem 37 milimetr. — Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za CENY w złotych: 1 strona 1'25. — Tekst 1'— Nadesłane 0'75. — Za obrazki 0'25. — Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10 — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Redaktor odpowiedzialny: Zygmunt Mosea. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Feldm.